Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 146. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го СЕРПНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 2, 1956. No. 146. VOL. LXIII.

СЕН. КІФОВЕР ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД ЗМАГАНЬ; ПІДТРИМУЄ КАНДИДАТУРУ СТІВЕНСОНА

Вашингтон. — Сенатор Істес Кіфовер відмовився вести кампанію в користь своєї кандидатури і заявив, що буде підтримувати під час виборів кандидатуру Стівенсона, як кандидата на Президента від демократичної партії. На поквапно скликаній пресовій конференції, сен. Кіфовер з'ясував своє рішення тим, що він хоче причинитися для єдности партії і сподівається запевнити номінацію Стівенсона в першому і пізніше в другому голосуванні під час конвенції демократичної партії у Шикаґо в серпні ц. р. Деякі з його делеґатів, як заявив Кіфовер, відмовляються підтримувати Стівенсона, але більшість послухає його ради. Хто не схоче голосувати за Стівенсона, той підтримає кандидатуру Гарримана. Подаючи це до відома, Кіфовер підкреслив, що він не буде старатися теж і про номінацію на віце-президента, і що до свого рішення він прийшов після докладного обміркування справи. Ще кілька днів тому Кіфовер дуже рішуче висловлював впевнення у свою перемогу і сумнів в успіх Стівенсона, якого тепер на пресовій конференції назвав „багато грізнішим супротивником, як чотири роки тому". Адлей Е. Стівенсон, довідавшись про рішення Кіфовера, висловив — як подають із Шикаґо — свою вдячність Кіфоверові за підтримку і заявив, що відмова Кіфовера від змагань за номінацію на Президента не була цілковитою несподіванкою. Дізнався Стівенсон про рішення Кіфовера під час перебування на своїй фармі в Либертівілл і, прибувши до Шикаґо, влаштував негайно пресову конференцію, на якій заявив, що він пробував зв'язатися з Кіфовером телефонічно, щоб подякувати йому особисто за таку видатну підтримку, але це йому не повелося, і тому він користає з нагоди, щоб висловити прилюдно свою подяку і водночас свій респект для Кіфовера, як одного із щирих і ліберальних демократів. Суперник Стівенсона Гарриман, дізнавшись про рішення Кіфовера, висловив впевнення, що щонайменше половина з-поміж 200 делеґатів Кіфовера підтримає в голосуванні його — Гарримана і що Стівенсон перемоги під час конвенції не здобуде.

Стассен заявляє, що через Ніксона Айзенгавер може втратити мільйони голосів

Вашингтон. — Геролд Стассен, який взяв 4-тижневу відпустку із свого становища в уряді ЗДА, заявив під час свого чергового публічного виступу, що, якщо у цьогорічних виборах Айзенгавер кандидуватиме на одній виборчій листі із Ричардом М. Ніксоном, то республіканська партія втратить мільйони голосів. Стассен промовляючи під час обіду в Клюбі Крайової Преси заявив водночас, що він у своїй політичній кампанії підтримувати буде рішуче кандидатуру губернатора Крістіяна А. Гертера, як найвідповіднішої особи на становище віце-президента, який, між іншим, вже кілька разів заявив, що він не уповажнював Стассена висувати й обстоювати його кандидатуру. Евентуальними кандидатами на віце-президента називає Стассен ще й інших видатних республіканських діячів, таких, як Шерман Адамс, амбасадор Ладж, сен. Новленд, секретар скарбу Гомфрі, заявляючи водночас, що він із нікнм із них не порозумівався в справі їх кандидатури. Стассен підкреслив, що він вестиме свою кампанію проти Ніксона згідно з принципами американської демократії і що він вже одержав понад тисячу листів із прихильними відзивами про започатковану ним кампанію.

В алюмінійовій індустрії почався страйк 50,000 робітників

Ню Йорк. — У вівторок дня 31 липня о 12.01 год. в полудне почався страйк робітників алюмінійової індустрії, в якому бере участь коло 50.000 осіб. Внаслідок страйку припинить працю і продукцію яких 65 процентів усіх алюмінійових фабрик у ЗДА. Робітників репрезентують у спорі з двома найбільшими у ЗДА продуцентами алюмінію — Елюмінум Компані Рейнолдс Металс Компані — Міжнародна Спілка Алюмінійових Робітників. У Фабриках Елюмінум Компані є зайнятих 38,000 робітників і в фабриках Рейнолдса коло 10.000. Переговори між спілкою і алюмінійовими компаніями не дали ніяких вислідів, не зважаючи на те, що почалися вони вже тому 5 тижнів. Робітники алюмінійової промисловости домагаються так же само, як сталеварні робітники, підписання нового контракту і підвищення заробітних платень, трохи нижчих як були у сталеварній індустрії. Робітники алюмінійових індустрії одержують тепер пересічно $2.22 на годину, а платня сталеварних робітників до кінця червня ц. р. виносила $2.46 на годину.

В АМЕРИЦІ

● Під час виходу на гору Мавнт Гуд біля Портленд в Ореґоні згинула одна дівчина і 18 дівчат було важко ранених внаслідок упадку із схилу гори. Група дівчат, здебільша з Ню Йорку, відбуваючи прогульку, вийшла вже була на 10,500 стіп висоти і раптом через ожеледу зсунулися в сорокстопову щілину в льодовику. Майже всі з дівчат мають поламані кості. Дівчата, ведені двома гірськими туристами, були зв'язані між собою тільки одною 140-стоповою линвою. Потоку, в якому потопилися вояки, не виказуть ніяких небезпечних схилів е вода не є надто глибока.

● Спікер Палати Репрезентантів у 84-ому Конґресі Сем Рейбирн буде президувати теж і на демократичній конвенції, що відбудеться в Шикаґо.

● В процесі сержанта МекКіона, обвинуваченого в спричиненні смерти шістьох вояків морської піхоти, почалося вислухування протидоказів оборони, яка намагається довести, що МекКіон не є винуватий в спричиненні смерти шістьох вояків. Зокрема, доводить цивільний оборонець підсудного, береги потоку, в якому потопилися вояки, не виказуть ніяких небезпечних схилів е вода не є надто глибока.

● Американський Червоний Хрест розділив понад 100,000 долярів допомоги поміж врятованих з корабля „Андреа Дорія". Около 300 осіб одержали одяги.

● Хоч між спілкою Сталеварні Робітники Америки і сталеварсими компаніями прийшло до порозуміння в справі підписання трирічного контракту, то все ж робітники ще не вернулися до праці, чекаючи, аж поки контракт не буде підписаний з усіма компаніями.

● Перед лавою присяглих у федеральнім суді в Ню Йорку почався розгляд справи шістьох американських комуністів, обвинувачених в конспірації і в намаганні здійснити державний переворот. Всі підсудні — це видатні комуністичні діячі і їх очолює Алексaндер Трахтенберґ, 71-річний член крайового комітету комуністичної партії ЗДА.

СЕН. ІСТЛЕНД ВИМАГАЄ АКЦІЇ ОН В СПРАВІ ЛИСТІВ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

Вашингтон. — Демократичний сенатор Джеймс О. Істленд звернувся спеціяльним листом до американського делеґата в ОН амбасадора Генрі Кабота Ладжа, щоб він передав комісії для захисту людських прав при ОН на розгляд справу масового винищування українських політичних в'язнів в концентраційних таборах Совєтського Союзу. До свого звернення долучив Істленд фотокопії і переклади двох листів від українських політичних в'язнів з Мордовії, що їх опублікувала Українська Головна Визвольна Рада, одержавши їх з допомогою підпільних зв'язків з совєтських концентраційних таборів у Мордовії і що їх заходами деяких американських сенаторів і конґресменів влучено до конґресових рекордів. В своєму зверненні до амбасадора Ладжа сен. Істленд звертає увагу, що Совєти будують з-правила концентраційні табори, а в останньому часі цілі поселення і міста на місці велетенських кладовищ, в яких похоронені сотки тисяч в'язнів, зліквідованих совєтськими народовбивцями. В дальшому сен. Істленд підкреслює, що вільний світ не сміє іґнорувати цих листів, бо вони доказують всю забріханість і фальш теперішнього совєтського колективного керівництва, яке не відреклося зовсім кривавих методів Сталіна і дальше їх продовжує, не зважаючи на наївну пропаґанду таких невтралістів, як Неру і Тіто, що намагаються переконати світ в існуванні „основних змін" в СССР. Наприкінці свого листа сен. Істленд закликає амбасадора Ладжа довести зміст його звернення й обидвох листів українських політичних в'язнів до уваги Комісії для захисту людських прав при ОН, яка свій ентузіязм для оборони людяности повинна виявити в покликанні Совєтського Союзу на суд світової опінії і в успішних заходах, які б примусили брутальних душогубів припинити свій терор і звільнити забутих людьми совєтських невільників.

Українська конференція в Бонні

Бонн, Німеччина. — 24-го липня 1956 р. відбулась тут конференція Делеґатури Закордонного Представництва УГВР в Німеччині для поінформування німецької й акредитованої чужинецької преси про зміст відкритого листа українських політичних в'язнів мордовських спецтаборів в СССР, що 17-го липня 1956 був переданий ґенеральному секретарові Організації Об'єднаних Націй в Ню Йорку. Конференцію, в якій взяло участь 40 німецьких і чужинецьких політиків і журналістів (між ними сім вищих урядовців різних відділів міністерства закорд. справ, шарже д'афер японської амбасади, еспанський пресовий аташе), відкрив голова Делеґатури ЗП УГВР в Німеччині ред. В. П. Стахів. Він поінформував про зміст листів і давав відповіді і пояснення на ряд запитів З увагою вислухали присутні коментаря о. д-ра І. Гриньоха, що підійшов до проблеми з точки погляду християнської моралі, вказуючи на грубе порушування її всіма тими на Заході, що проповідують т. зв. коекзістенцію з большевицьким режимом.

Пресова конференція знайшла широкий відгомін зокрема в німецькому радіо, що того ж таки вечора передало спеціяльні репортажі про її зміст (Радіо Гамбурґ, Кельн, Ріас-Берлін, Штутґарт), а Німецька Пресова Аґенція, бонська і провінційна преса принесли довші повідомлення про неї. Після конференції відбулась товариська зустріч в залі Бетговена бонського громадянського клюбу, в якій з німецького боку взяли, між іншим, участь і керівник східнього відділу міністерства закордонних справ — міністеріяльний диріґент д-р Отто Бройтіґам, президент Інтернаціонального Комітету Оборони Християнської Культури д-р Руппепрт, японський шарже д'афер п. Гакуро, представники різних урядів і преси. З українців в зустрічі брали участь: пані Дарія Ребет і пп.: о. д-р І. Гриньох, ред. Р. Данилевич, ред. В. П. Стахів, д-р Л. О. Ортинський, д-р Б. Кордюк, А. Федик і М. Трач.

Адм. Редфорд проти перецінювання совєтських збройних сил

Вашингтон. — Адмірал Артур В. Редфорд, шеф об'єднаних штабів збройних сил ЗДА, який вернувся тепер до Вашинґтону з поїздки по Далекому Сході, висловився був дуже рішуче проти перецінювання совєтських спроможностей і досягнень, зокрема в ділянці летунських збройних сил і керованих ракет. Це його становище, висловлене ще в червні ц. р. в сенатській підкомісії для справ збройних сил, опубліковано щойно тепер за згодою Пентаґону. — Адм. Редфорд підкреслив, що не тільки громадська опінія, але й офіційні чинники, перецінюють совєтські досягнення під кожним оглядом, хоч на це інколи немає ніяких оправданих причин. На думку Редфорда, замість видавати більйони долярів на будування далекосяжних бомбардувальників, краще дбати про те, щоб летунство мало чимбільше добрих літаків, не дивлячись на те, чи вони середні чи тяжкі. Редфорд вважає теж, що атомова і нуклеарна зброя введе багато змін в ділянку озброєння країни.

На Західній Білорусі ліквідують хутори

Так само, як на Східній Україні на початку 1930-их років, в західніх районах Білоруси совєтський уряд почав широку ліквідацію хутірської системи і примусове переселення хутірських мешканців до сколективізованих сіл. — Московська „Правда" з 20 липня подає: „Особливо багато хуторів ліквідується в Молодечненській області. Тут протягом лише цього року заплянованo переселити до сіл коло 6 тисяч колгоспних родин. Лише в колгоспі „Країна Рад" Воложинського району з хуторів переселено понад сто колгоспних господарств. Всі ці хутори знаходились за 3-5 кілометрів від центрального селища колгоспу.

Матеріяльно зруйновані і насильно вирвані з рідних гнізд, селянин,, як зазначає „Правда", „з радістю переселюються до колгоспних селищ". Хуторянин Масловський, пише московська газета, буцімто заявив: „Довго я жив на хуторі, жив, як вовк, далеко від людей. А тепер живу, як людина. В колгоспному селищі мені все довподоби."

● П'ятеро із дев'ятьох дівчат з Гірошіми (Японія), які були попечені під час атомової атаки на це місто наприкінці останньої війни і відбували косметичне лікування в Америці, вже дістали працю. Всього 25 таких японських дівчат прибули минулого року до ЗДА коштом добродійних американських установ для лікування. Всі вони мали такі спотворені обличчя, що не зважувались публічно показуватись і тому не могли заробляти собі на прожиток.

Бірма дорого платить за „мирне співіснування"

Рангун. — Комуно-китайські війська опанували коло 1,000 квадратних миль Бірми у сумежному з „заприязненим" комуністичним Китаєм обширі. Бірманський уряд „поважно стурбований" розвитком подій, але очевидячки не хоче загострювати ситуації і сподівається, що мирним способом спонукає Пейпінґ, щоб той відкликав свої війська з її території. Тому офіційний бірманський комунікат каже, що „в цій справі ведуться переговори". Вглиб території Бірми вдерлися комуно-китайські війська силою яких 500 вояків. Вислані проти них бірманські війська зупинились недалеко комуністичних стеж, не вступаючи покищо у бойову акцію. Тому нічого не говориться про людські втрати. Попередній бірманський прем'єр Ну підписав із комуністичним Китаєм „пакт неаґресії" на підставі т. зв. п'ятьох принципів, що їх сформували були вперше індійський прем'єр Неру й комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай: взаємне пошанування територіяльної непорушности, неаґресія, невмішування у внутрішні справи другої країни, рівність інтересів і мирне співіснування. Тому „невтральна" Бірма не належить до Організації Південно-Східнього Азійського Оборонного пакту (СЕАТО), держави якого (особливо сусідній із Бірмою Сіям) дивляться, як подають далекосхідні кореспонденти — з деякою злорадністю на високу ціну, яку мусить платити Бірма за свій досвід у „мирному співіснуванні" з комуно-китайським хижаком. Рада СЕАТО, яка має свій постійний осідок в столиці Сіяму Банґкоку, скличе надзвичайне засідання тільки на той випадок, коли б події в Бірмі набрали дійсно небезпечного для тієї частини Південної Азії характеру. Окупована комуністами територія належить до найпримітивніших, де бірманські суди карають щороку 60 до 100 місцевих селян смертю (відрубуванням голови), щоб могти перевести жнива. На тій території завжди діяли „загублені армії" — збройні ватаги що жили наживою.

У Москві ведуться японсько-совєтські мирові переговори

Москва. — В минулу суботу прибув до Москви японський міністер закордонних справ Мамору Шіґемітсу, щоб безпосередньо з совєтським міністром закордонних справ Шепіловим й іншими совєтськими верховодами переговорювати про закінчення воєнного стану, який формально все ще існує між СССР і Японією, та підписання між тими державами мирового договору. Затяжні переговори в цій справі, які велись були в Лондоні, зірвано в березні ц. р., бо Совєти вперто відкидали домагання Японії про зворот японських територій, окупованих Совєтами наприкінці останньої війни, частинно наслідком „концесій", признаних большевикам в Ялтинському договорі за участь СССР у війні проти Японії. (Як відомо, СССР виповів війну Японії буквально за тиждень перед капітуляцією Японії перед ЗДА). Після першої наради з Шепіловим, Шіґемітсу прийняв представників совєтської і закордонної преси, яким заявив, що територіяльні проблеми є єдині, що стоять на перешкоді підписанню мирового договору між СССР і Японією Проте він не виключив, що той договір може бути підписаний з залишенням територіяльних спорів покищо осторонь. Зате Японія противиться „розв'язці за зразком Аденауера", себто нав'язання дипломатичних взаємин без попередньої полагоди найважливіших спірних проблем і без підписання формального мирового договору. Переговори ведуться японською і російською мовами, а після кожного засідання будуть появлятись офіційні пресові повідомлення.

Упадок Аденауера — найважніша ціль німецьких комуністів

Берлін. — Німецька комуністична партія (офіційно: „Соціялістична єдність") оприлюднила резолюції на кругло 10.000 слів, в яких найважливіші такі дві точки: 1) Східня Німеччина мусить залишитися під комуністичним режимом, бо, положена в самому серці Европи, мусить стати центром для поширювання „соціялістичних ідей", і 2) „миролюбні демократичні елементи" мусять перемогти в Західній Німеччині, бо упадок канцлера Аденауера і зіштовхнення з провідницької ролі його Християнсько-демократичної партії — це передумова з'єдинення Німеччини. Тому партійна резолюція заповідає поведення „енерґійної ідеологічної кампанії" — проти „реакційної філософії, ірраціоналізму і суб'єктивізму, проти фальсифікації ідей свободи, індивідуалізму і демократії та заперечування буржуазними соціологами клясової структури суспільства і клясової боротьби". Водночас комуністична резолюція признає „деякі помилки в минулому".

ЄГИПЕТСЬКА ВАРТА НАД СУЕЗОМ

Єгипетський вояк стоїть при вході до палацу централі Компанії Суезького Каналу в Каїро. Єгипетський уряд проголосив в четвер у минулому тижні націоналізацію тієї Компанії, що викликало міжнародну кризу, бо західні великодержави, особливо Англія і Франція, побачили небезпеку для свободи плавби по Суезькому каналі.

ДОЛЛЕС ВІДЛЕТІВ ДО ЛОНДОНУ НА НАРАДУ У СПРАВІ СУЕЗУ

АНГЛІЙСЬКА ФЛЬОТА ГОТОВА ДО АКЦІЇ. — НАССЕР І ХРУЩОВ ЗАГОВОРИЛИ ПРИМИРЛИВИМ ТОНОМ

Вашингтон. — У вівторок вечером державний секретар Джан Фостер Доллес несподівано відлетів до Лондону, щоби взяти участь в кінцевій стадії тамошніх нарад „великої трійки" над справою Суезу, чи пак одностайної політики у відношенні до Єгипту і його диктаторського президента Ґамаля Абделя Нассера. Хоча зараз після вибуху Суезького конфлікту, що настав після раптової націоналізації Компанії Суезького Каналу в четвер минулого тижня, говорилося про те, що державний секретар Доллес поїде до Лондону на нараду з англійським міністром закордонних справ Ллойдом і французьким міністром закордонних справ Піно, проте сам Доллес заперечив цьому, вернувшись під кінець мин. тижня з Південної Америки. Однак у вівторок, після півгоригодинної наради з Президентом, Доллес таки від'їхав до Лондону, відмовившись будь-що сказати у цій справі та покликавшись тільки на офіційний комунікат Білого Дому. Цей комунікат ствержує, що „з уваги на важливість справи, яку обмірковують в Лондоні закордонні міністри Ллойд і Піно, Президент просив державного секретаря Доллеса взяти особисто участь в кінцевому періоді їх розмов, в яких З'єдинені Держави були репрезентовані заступником державного секретаря Морфі." На запит журналістів, чи подорож до Лондону виявилась необхідною на основі звідомлень, одержаних від Морфі, Доллес відповів: „мусите самі дійти до відповідного висновку". За інформаціями з Лондону й Парижу — тамошні політичні кола виявили велике вдоволення з приводу зʼїзду до Лондону Доллеса. Англійський і французький уряди — інформують часописи — намагаються переконати З'єдинені Держави, щоб одностайним фронтом домагатися встановлення міжнародного зверхницького органу над Суезьким каналом, щоби плавба по ньому була унезалежнена від примх єгипетського режиму та єгипетських внутрішніх фінансових клопотів. Якщо ЗДА прихилилися б до такого погляду, тоді скликано б конференцію Міжнародної Палати Мореплавби, до якої, поруч із ЗДА, Англією і Францією, належать ще: Австралія, Бельгія, Канада, Данія, Фінляндія, Греція, Індія, Італія, Голляндія, Нова Зеляндія, Норвеґія, Еспанія і Швеція. Хоча не всі ті держави дивляться однаково на останній хід єгипетського президента Нассера (бо напр. Еспанія з ним погоджується, а Індія напевне займатиме поміркованo-посередницьке становище), проте Англія і Франція сподіваються знайти підтримку для свого пляну частинної інтернаціоналізації Суезького каналу. Вони розраховують, що Єгипет не зміг би опертись такій вимозі, якщо її поставили б одностайно три західні великодержави та підтримали б і інші морські держави. Однак покищо англійська воєнна фльота дістала приказ бути „напоготові" в усіх своїх базах, „на всякий випадок."

Тим часом сам єгипетський диктатор Ґамаль Абдель Нассер склав у вівторок 31-го липня на пресовій конференції, що формально скликав її член керівної в Єгипті військово-революційної ради й головний політичний дорадник Нассера Алі Сабрі, — дуже поміркованy заяву. Він запевнив, що Єгипет буде точно виконувати свої міжнародні зобов'язання, однаково Константинопільську конвенцію з 1888 року про плавбу по Суезькому каналі, як англо-єгипетський договір з 1954 року, та що в інтересі самого Єгипту лежить, щоб корабельний рух по Суезькому каналі відбувався якнайгладше і найбільше. Націоналізування Компанії Суезького Каналу він оборонював арґументом, що, мовляв, та Компанія була завжди „єгипетська" і тому підлягала праву єгипетського уряду знаціоналізувати її. Про „опозицію деяких держав" Нассер говорив дуже спокійно, без таких образливих слів, що їх вжив був під адресою всіх західніх держав у четвер в минулому тижні, коли проголосив був націоналізацію згаданої компанії. Також Хрущов закликав західні держави на пресовій конференції в Москві у вівторок 31-го липня — до „спокою", апелюючи до їх „здорового розуму досвіду і політичної зрілости". Хрущов поручає признати факт знаціоналізування Компанії Суезького Каналу, як „подію з духом часу" та вірити єгипетському урядові, що від цього не потерпить свобода плавби Суезьким Каналом

Совєти експортують харківські трактори до Сирії, Ливану та Єгипту

Як подає „Радянська Україна", з харківського тракторного заводу вирушив наприкінці червня червоний ешелон з готовою продукцією, На багатьох вагонах крейдою позначено пункти призначення: „Сирія", „Ливан"... Газета зазначає, що „харківські тракторобудівники успішно виконали замовлення Сирійської та Ливанської республік, випродукувавши для них потужні дизельні трактори „ДТ-54". Незабаром такі ж машини відправлені будуть до Єгипту.

Так холодна війна на Близькому Сході переходить у війну економічну, в якій Совєти застосовують випробувану ними „демпінґову тактику".

В СВІТІ

● Арабське село в Ізраїлі Таіба, над кордоном Йорданії, пережило в останній понеділок великий день, чи пак великий вечір, коли вперше засяяло в ньому електричне світло. Його включено до ізраїльської крайової електричної сіті, і миттю засвітились світла в школі, на вулицях і в домах — на велику радість усіх мешканців та юрби арабів, що дивились з-поза кордону Йорданії.

● З Юґославії раз-у-раз втікають люди, що прагнуть свободи. У понеділок шість сербів, погрожуючи пістолями, примусили власника рибальського човна і трьох рибалок перевезти їх впоперек через Адрійське море і причалити до берегів Італії. Інших шість юґославців украли човен біля Спліт е втекли ним до Італії, а цілий гурт втікачів перейшов кордон біля Ґоріци.

● Дві третини з-поміж 900,-000,000 дітей у всьому світі — недоживлені, зле одягнені, живуть у поганих умовах і не мають профілактивної охорони проти недуг, — ствердив конґрес Міжнародної Унії для опіки над дітьми. Цей конґрес відбуває свої наради в Бонні у Західній Німеччині з участю 120 делеґатів із 67 країн.

● Два малі данські воєнні кораблі поїхали з „візитою" до Ленінграду. З „ревізитою" до Копенгаґи приїде совєтський кружляк „Орджонікідзе" у супроводі двох нищильників.

● На Середньому Сході почала діяти таємна радіовисильня, яка в арабській мові гостро атакує єгипетського президента Ґамаля Абдель Нассера. У першій передачі цієї радіовисильні закликувано до атентату на Нассера, як шкідника арабського світу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАПРУЖЕНЕ ПОЛОЖЕННЯ

Ще так недавно можна було чути й читати заяви багатьох державних мужів про поступову стабілізацію політичних відносин, про більші вигляди на мир, про розвиток до кращого майбутнього. Більшість з цих заяв і передбачень були, без сумніву, щирі, зокрема, коли мова про загальне бажання тісї стабільности та виглядів на мир. Проте, бажання не завжди йдуть впарі з дійсністю, і теперішній розвиток та останні політичні події це найкраще доказують.

Все ж таки не можна заперечити, що були й деякі конкретні та реальні підстави передбачати розвиток до кращого. Щонайменше так могло здаватись. Після перших невдач совєтської співіснувальної пропаґанди, яка почалась від пам'ятної „зустрічі на вершинах" в Женеві рік тому і яку світ прийняв з всілякими застереженнями, вимагаючи діл на потвердження того співіснувального духа в совєтській політиці, в дальшому цей підступний „дух" таки почав підмулювати рішучість західньої політики, падаючи на податливий ґрунт туги за миром і стабілізацією відносин. В додатку, нові совєтські колективні диктатори почали зручно фабрикувати всілякі факти, щоб ще збільшити західню податливість на їхню підступну пропаґанду і знову здобути цим потрібний їм на відповідну підготову час. Такими „фактами" мало бути посмертне „розвінчання" Сталіна, і „відлига" в сателітних країнах, і широко рекламовані „зміни" в совєтській терористичній системі.

Все це мусіло бути оливою на підсичення всіляких західніх ілюзій, і ціле щастя, що за тими ілюзіями в західніх думках та переконаннях не прийшли й конкретні відступи із зайнятих під час „холодної війни" оборонних позицій. І це треба завдячувати в першу чергу Америці, її урядові та її Конґресові, як і рішучій поставі всього народу проти підступних закликів явних і прихованих большевицьких сирен. Америка ясно й недвозначно виявила, що вона бажає миру, але рівночасно дала виразно зрозуміти, що готова за цей мир боротись і що має силу ту боротьбу виграти. Тим то жадні совєтські „зміни" ані найменше не вплинули на оборонні заходи Америки та її союзників, не перешкодили в остаточному переведенні в життя пляну озброєння та включення в західню систему оборони Західньої Німеччини, не перешкодили в оборонних заходах в Азії, не вплинули на зменшення оборонних видатків у Конґресі ЗДА і не злагіднили американської політики у відношенні до всіляких „невтральних", а, навпаки, тільки загострили її.

Тепер це знову виправдується. Бо ще не відгомоніли заяви про „краще майбутнє", як не тільки це майбутнє, але й політичне сучасне затягнулось густими хмарами нової непевности і нової загрози. У двох бо чи не найбільших запальних пунктах теперішньої політики, на Близькому і Далекому Сході, з цих хмар може в кожній хвилині зірватись нова воєнна громовиця. На Близькому Сході єгипетський диктатор, президент Нассер, захоплений Москвою, наступив на найбільш вразливе місце Заходу — на Суеський канал. Манера, в якій він це робить, цілком нагадує практику Гітлера або ... іранського Моссадека. Нассер бундючиться, погрожує і „мобілізує маси", які йому приплескують, як приплескували Гітлерові чи Моссадекові. Разом з Нассером тріюмфує його „сіра еміненція", совєтський посол. Тим часом західні дипломати спокійно обмірковують плян відповідної акції, власне оборонної протиакції, яку завжди і в кожній хвилині може піддержати їхня величезна оборонна могутність.

Очевидно, що ситуація на Близькому Сході дуже загрозлива. Але саме тоді, як на ній почала концентруватись увага світу, телеграфічні аґенції рознесли по затривоженому світі ще одну вістку: комуно-китайські війська вдерлися на територію невтральної Бірми. В цій хвилині ще немає подробиць цієї нової агресії, немає навіть певности, чи завтра — як це вже траплялось попередніми разами — китайські комуністичні агресори не скажуть, що це було „льокальне непорозуміння", і на цьому справа „закінчиться". А проте, диверсію вчинено, увагу від Єгипту у відповідній мірі відвернено, якщо ціла акція в Єгипті сама не була диверсією, щоб відвернути увагу від того, що діється в Бірмі, або якщо і Єгипет і Бірма не є диверсією в підготові того, що ще може статися на Формозі, в Европі чи, практично, в кожній частині світу. Бо поки існує агресивний большевизм з його диспозиційним центром у Москві, доти треба рахуватись з усіми найгіршими можливостями. Треба рахуватись і завжди, вдень і вночі, бути напоготові їх зустріти. Ситуація докраю напружена. Як довго зможе світ перебувати в такому напруженні?

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ОСТАННІЙ УДАР МОЛОТОЧКА

Коли ми і світ дивимось на уряд Президента ЗДА, то завжди бачимо людину, що має цей уряд. Це його вибирає громада, він є в цілому світі символом Америки, на нього особисто покладають надії, на нього особисто нарікають за американську політику. Але коли думаємо про Конґрес ЗДА, то все маємо на думці інтитуцію: Конґрес рішив те чи друге, постановив таке ... все неособово, неначе анонімно. Дарма, що імена конґресменів не сходять із сторінок часописів і що багато законів мають назву від імени його внескодавця.

А проте — цей Конґрес то таки живі люди: навіть дуже живі (адже для самої тільки перемоги у виборах треба не абиякої „живости"). Вони неначе перекрій цілої американської суспільности, з людськими прикметами, зі способом думання і сприймання, з амбіціями і людськими слабостями; характерні і хитні; люди з полетом і візією та обмежені в своїх хотіннях; державні мужі, ідеалісти, і дрібні бизнесмени, або тільки спадкоємці імен великих батьків; люди, що ведуть Америку вперед, і такі, що здержують її розвиток ... Це вони, відповідно до своїх прикмет, розуму, характеру чи світогляду, рішають про те, що потім іде під маркою Конґресу і під маркою Конґресу впливає більше і менше на життя громадян та на долю світа. Візьмім тільки тепер діючий іміґраційний закон, що має назву „Акту МекКаррена-Волтера" з 1952 року. Скільки чисто людського елементу увійшло в його прийняття і ще тепер діє постійно в намаганнях змінити його: там і розуміння та співчуття для нещасної долі життєвих розбитків, і бажання вхоронити американську батьківщину від небажаних елементів та впливів; гуманізм і націоналізм, реґіональні традиції і бажання приподобатись масам виборців чужого походження, навіть расові упередження або особисті уподобання до окремих національностей. Почування і розумові калькуляції, це людські прикмети і їх годі укрити за фасадою інституції: це прикмети живих людей, вибраних живими людьми для репрезентації їх живих інтересів.

Я думав про те, коли йшов відвідати останню сесію 84-го Конґресу ЗДА. Не було це ще певне, що буде ця п'ятниця, 27-го липня 1956, справді останнім днем, бо чимало праці осталось виконати. Але така була загальна опінія в кругах обох палат Конґресу, включно до „пажів" і придверників. Сподівання сповнились в найостанніших хвилинах, бо Палата Репрезентантів покинула чотири хвилини перед північчю, а Сенат таки з ударом годинника на зміну дати. Від завтра не матимуть зоряні прапори на обох крилах Капітолю на знак, що Конґрес у сесії. До січня 1957 року тільки комісії й підкомісії будуть діяти, хіба, що непередбачені події спонукають Президента скликати Конґрес на надзвичайну сесію.

Отож — не на Конґрес дивився я сьогодні, а на його людський елемент, на людей, що його творять і в ньому діють ...

Бо напевно зміниться цей людський склад Конґресу з новими виборами: багато з теперішніх стовпів законодавчої палати відійде з неї. Передусім Палата Репрезентантів мусить сподіватися змін, бо усі її 453 членів кінчать свою каденцію і, хто з них хоче, мусить змагатися наново за своє місце. В Сенаті тільки третя частина, тобто 32 кінчає каденцію цього року. Але чимало відходить з Конґресу назавжди; вже заповіли, що не будуть більше кандидувати. Ось їхні причини, які деякі з них подали: „Хочу спокійного приватного життя", заявив один конґресмен; „шукаю більш стійкого і тривалого зайняття", казав другий; „вертаюся до більш поплатної приватної практики правничої", виправдувався ще інший. А літній репрезентант Джордж Дондеро (республіканець з Мішиґену), після 24 літ в Конґресі — а це значить дванадцять успішних виборчих кампаній — прочитав присутнім голосно 90-ий псалом із своєї старої біблії в своїм бюрі і потім сказав: „Мені вже 73 роки ... і прийшов час у мойому житті, коли я відчув, що мені потрібно звільнитися від відповідальности".

В Палаті Репрезентантів було більше присутніх як бувало в інші дні. Ще іде дискусія над останніми законопроєктами, навіть гаряча словна боротьба за іміґраційний законопроєкт. Але якось багато послів стоїть кругом по-під стіни, змучені, неначе чекають на закінчення. Виглядають мені на слухачів доброго концерту, що вже зібрались іти домів і тільки з чемности, вже при виході, дочікують, щоб артист покінчив наддатки. Дивлюся по залі, шукаю очима знайомі обличчя, багато з них наших добрих приятелів. Сем Рейбирн, Спікер Палати, зійшов на хвилину зі свого місця, щоб відпочати. Двадцять дві каденції пробув він у Конґресі як репрезентант з Тексасу, в тому стільки літ уже як спікер. Знову чекає його виборча кампанія, але, здається, не має він чого боятися за її вислід. Прийде він, якщо тільки захоче, до 85-го Конґресу. А сьогодні вдарить молотком на знак закінчення сесії. Але вже дістав він в дарунку новий предсідницький молоток: бо за пару тижнів засяде як предсідник демократичної передвиборчої конвенції. Його республіканський конкурент Джо Мартін з Массачуссетс, сидить на своїому місці провідника меншости, все уважний до всього, що говорять: але може й він уже думками при виборчій кампанії? Його стейт не такий вже традиційно наставлений як Тексас; хоч пробув він 16 каденцій в Конґресі (від 1925 р.), то прийдеться не легковажити виборів.

Иду на залю Сенату. І там рух та оживлення. Знайомий придверник авторитетно впевняє мене, що це останнє засідання. Дивлюся на прези-

(Закінчення на стор. 5-ій)

ДИКТАТОР ЄГИПТУ — ЗАГРОЗА ДЛЯ МИРУ

Чотири роки тому ще ніхто в світі не знав про існування полковника єгипетської армії Ґамаля Абделя Нассера. Сьогодні цей 38-річний діяч, від 24 червня ц. р. із офіційним титулом президента Єгипетської республіки, став центральною міжнародною фіґурою. Міністри закордонних справ Англії і Франції, заступник державного секретаря ЗДА й адмірали фльот трьох західніх великодержав нараджувались в останніх днях у Лондоні над проблемою, що висунулась на перше місце в закордонно-політичних турботах Білого Дому: куди змагає Ґамаль Абдель Нассер і чи — з погляду миру в широкому світі — можна спокійно придивлятися дальшій його політиці? Проголошена єгипетським президентом у четвер минулого тижня націоналізація Компанії Суеського Каналу — це не справа втрати капіталу уділовцями (шеровцями) на користь єгипетського державного скарбу, чи наслідком самовільного визначування тим єгипетським президентом вартости кожного уділу. Це не є теж справа висоти нових оплат за переїзд кораблями Суеського каналу, ані навіть куди важливіше питання — взагалі свободи плавби міжнародними водами та користування спеціяльно тією найважливішою водною артерією між Европою та Середнім і Далеким Сходом. Істотою проблеми стала небезпека для світу, існуюча завжди від безвідповідальних диктатур і диктаторів.

Ґамаль Абдель Нассер є, так званою, „спірною особою". В його біографіях та в аналізах його діяльности перед і після єгипетської революції з 23 липня 1952 року зазначається цілу ґаму різнородних і суперечних його рис. Він був людиною скромною, радше відлюдком, що обертався в конспіраторському гурті старшин, огірчених програною у війні з Ізраїлем наслідком бездарности і корупції монархічного режиму в Єгипті та розсваренні арабських держав. Роками займався підготовою до державного перевороту, оминав ширших зборів, незручно почував себе в більшому товаристві. Втікав від людей до родинного дому — дружини і п'ятьох дітей. Ці свої манери зберіг ще якийсь час після згаданого перевороту, який прогнав з краю короля Фарука II і, швидко потім виніс його, Ґамаля Абделя Нассера, на становище прем'єра в уряді „військово-революційної хунти". Він говорив тільки про потребу поліпшити господарську ситуацію країни, про викорінення перекупства в адміністраційному апараті, про виключення впливів злих політичних партій, про свою вірність демократичним засадам Заходу і свою ворожість комунізмові. І тому Захід прийняв зміну політичного режиму в Єгипті з великою симпатією і великими надіями. Відсіль і щира та енергійна посередницька роля З'єдинених Держав в англійсько-єгипетському спорі за Суез, закінчена великим успіхом: 27 липня 1954 року підписано договір між Англією і Єгиптом про повну евакуацію англійськими військами обширу Суеського каналу та ступневу передачу цього обширу під суверенну владу Єгипту, з остаточним терміном 1968 року.

Ґамаль Абдель Нассер дістав в очах арабського світу ореол національного героя, який „прогнав" англійців з Суезу. Він почав говорити іншим тоном. Цей тон ще більше змінився, коли 14 листопада 1954 року, наслідком невдалого атентату на нього й познак, що про ту змову знав дотеперішній президент Єгипетської республіки генерал Мохаммед Наґіб, — військово-революційна рада, як керівний орган держави, скинула Наґіба й передала репрезентаційну і виконну владу в руки Нассера. Тоді цей останній почав говорити двома різними мовами: в кабінетних зустрічах із західніми дипломатами далі запевняв про свою миролюбність і бажання переводити господарські реформи, зате назверх, на масових маніфестаціях, почав проповідати свою „місію" — визволення й об'єднання всіх арабів від Атлантику по Арабське море. Він залюбки виголошував промови, які своїм тоном наапочуд пригадували тон виступів Муссоліні і Гітлера, — почавши від називання самого себе „мужем Провидіння" та від манії добачування скрізь змови проти свого режиму, до бомбастичної демагогії проти всіх „ворогів". Він цілком „забув" свої заяви з часів перегоорів за Суез, що, мовляв, тільки та одна справа стоїть на перешкоді приступлення Єгипту до твореного Заходом середньо-східнього оборонного бльоку з вістрям проти Совєтів. Навпаки, він ловів гостру й неперебірливу кампанію проти Баґдадського пакту з 24 лютого 1955 р., що його очолює Англія та що охоплює Туреччину, Ірак, Іран і Пакістан. Він почав таврувати Ірак, як зрадника Арабської Ліґи, а втягнувши до тісного союзу Савді Арабію, Емен і Сирію, почав грішми, зброєю і вишколеними аґітаторами вести активну підривну роботу проти інтересів Англії і Франції на всьому Середньому Сході і у Північній Африці.

Ця метушлива й деструктивна діяльність Нассера дістала відразу яскраве забарвлення, коли він підписав 27 вересня 1955 року „торговельну умову" формально з Чехословаччиною, а фактично з Совєтським Союзом, про масовий закуп зброї взаміну за бавовну. Сам Нассер оправдував цей свій учинок неможливістю, мовляв, дістати зброю на подібних умовах від Америки, яка, маючи надмір власної бавовни, погоджувалась продати Єгиптові зброю тільки за готівку. Він заявив, що „торговельні зв'язки" з комуністичними державами не порушують суверенности Єгипту і не погрожують впливами на його державну структуру та взагалі на внутрішні справи. Проте, в західніх столицях щораз ясніше почали дивитись на Єгипет, як на совєтського півсателіта. Правда, у внутрішній політиці Нассер і далі переслідував комуністів, але в закордонній — в усіх справах ішов по лінії совєтської політики. Виявилось це 17 травня ц. р., коли Єгипет визнав комуністичний Китай. Це, мабуть, була та краплина, що переповнила чашу терпеливости Вашинґтону й Лондону: діставши ще дальші докази дволичної гри Нассера, яка мала всі познаки шантажу проти Заходу приязню з Москвою і Пейпінґом, Вашинґтон відкликав 19 липня ц. р. давнішу оферту на поміч у субвенціонуванні будови велетенської греблі біля Асвану над Нілем, яка мала стати переломом в економіці Єгипту. Розгніваний тією реакцією Заходу — Ґамаль Абдель Нассер проголосив у четвер минулого тижня націоналізацію Компанії Суеського Каналу, щоб, мовляв, доходами з того Каналу фінансувати згадану будову Асванської греблі. Тим часом, поминаючи дуже сумнівну вартість тих прибутків для підприємства, що вимагає вкладу $1,200,000.000, цей акт Нассера зaалярмував Захід, як клясичний прояв поведінки диктаторів: кидання до коша міжнародних договорів, які під впливом настрою чи подразненої амбіції видаються їм „зайвими". Проголошуючи цей акт, єгипетський президент-диктатор покликався на приязнь і допомогу від СССР. Невідомо, чи він здає собі справу з небезпеки явного й одвертого поставлення себе в залежність від Москви, рахуючи на неї, як на свого союзника, що сам не визнає ані міжнародних договорів, ані приватної власности. Але, очевидно, світ став перед новою проблемою: як повестись супроти держави, яка, опинившись під військово-диктаторським режимом, стала загрозою для світового миру, тільки на словах є „невтральна", а фактично сперлась на агресивний комуністичний бльок і прямує, за прикладом усіх диктатур, до нових авантюр.

Віктор Приходько

НЕБУДЕННЕ ЗВЕРНЕННЯ

Те, що українські громадяни мусіли передумати і пережити, читаючи „Звернення до вільного світу" українських політичних в'язнів з совєтської Мордовії, безперечно відноситься до емоцій вищого, небуденного порядку.

Ми, правда, дуже добре знаємо від десятків літ, що діється у Совєтському Союзі, ми вже звикли до усіх страхіть тамошнього буденного життя не тільки в концентраційних таборах, але й „на волі" — і, під цим оглядом, „Звернення до вільного світу" не дає нам багато нового. Але було б великою помилкою, якби ми захотіли трактувати „Звернення", власне, під цим кутом — страхіть та скарг і благань наших братів у неволі.

Зовсім навпаки: „Звернення до вільного світу" — це надзвичайно мужній, лицарський документ, яким направду можна пишатись. Жадних скарг, жадних прохань, жадних ... надій, але зате тверде і спокійне ствердження фактів. Донесення — ще раз — вільному світові про нелюдські відносини в країні злочину, послання до найвищої установи світу, до Об'єднаних Націй, з апелем — вмішатись до цих відносин, припинити злочин. Все це говорять — переказують вільному світові люди, що сидять за дротами, в казематах, що гинуть в непосильній роботі серед снігів, голоду й холоду, — люди, що збирались ночами і в найбільшій таємниці і найбільшій небезпеці вислали до світу цей писаний кров'ю документ.

Під цим оглядом є це небуденний документ, а факт його написання та висилки, — це акт надзвичайного політичного значення.

Правда, існує тут велика небезпека: це втома та байдужість світу, а поряд з тим — і наша втома і наша байдужість. Над цим документом також можна легко-спокійно перейти „до порядку денного", і завтра про нього забути.

Вільний світ — безперечно готовий так зробити, але було б непрощенним гріхом, коли б так зробили ми, українці. Правда, „Звернення до вільного світу" має міжнародне значення і характер, — говориться там про страждання не тільки українців, але й усіх поневолених народів СССР, — але виходить воно у першу чергу від українців, що є там, у тюрмі народів, найчисленніші і найбільш активні. Наш обов'язок, — цей виступ наших братів зробити справді міжнародним і, справді історичним актом, що потряс би сумлінням світу і привів би навіть до певних практичних заходів.

Як це зробити, про це повинні подумати відповідні наші установи. Але ясно одне: наші політичні партії, наші громадські організації мусять скликати свої надзвичайні збори і подати свою думку про те, як поступити, щоб це „Звернення до світу" таки зрушило цей світ з мертвої точки байдужости й квієтизму. Пресова конференція, уряджена Українським Конґресовим Комітетом, дала добрий початок ділу.

Але чи не відчує кожний з нас у тому Зверненні момент суто національного, українського, інтимного. Цей момент — стриманий, без жадного афекту, але який же трагічний! Це ж наші хлопці — сини, брати і сестри, які для себе вже нічого не сподіваються, бо навіть „амнестія" їх не торкається. Вони подають свій голос з далеких таборів смерти, і чи не нагадує це нашої минулої історії — невільників у турецькій неволі, нашої „Зажурила та сива зозуля". Історія — кажуть — повторюється — і через триста літ знову наші герої масово опинились „в неволі, в тюрмі". Тільки часи міняються, — наші невільники не плачуть і не ридають, як у тій пісні, але спокійно, тверезо і коректно закликають своїх братів на волі до об'єднання, до спільної політичної праці, бо їм там особливо яскраво видно, яким нерозумом є, в сучасній ситуації, дрібна внутрішня боротьба. Вони свідомі того, що в атомовій добі не вийдуть „у синє море чайки і байдаки братів рятувати", але вони десь глибоко в душі ховають надію, що може таки „встане правда, встане воля", і до цієї боротьби за правду і за волю вони закликають вільний світ і всіх нас, своїх братів, у цьому вільному світі ...

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

У СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

Збірник праць і статтей, приготованих на Наукову Конференцію 12 і 13-го травня 1956.

(44)

Кость Кисілевський

НАУКОВІ ПРАЦІ ІВАНА ФРАНКА

I

Іван Франко почав працювати науково дуже рано, маючи всі духові прикмети, потрібні науковцеві: високу інтеліґенцію, надзвичайну пам'ять, невсипущу пильність, невгасну спрагу знання і цікавість, видатну легкість у засвоюванні чужих мов.

Вже в юності почав збирати фолкльорний матеріял у своїм pіднім селі Нагуєвичах і околиці. Впродовж університетських студій у Львові (1875-1877) і у Відні (1892-4) бібліотека була його улюбленим храмом науки. Володіючи добре кількома сучасними европейськими мовами та латинською і старогрецькою, читає все, що тільки цікавить його, та розвиває своє знання в різних напрямах: література, мовознавство, фолкльор, філософія, суспільна економія, право, публіцистика, політика, історія — стають предметами його досліджень. Тоді теж починає розшуки в архівах і антикварнях та збирає рідкі друки й рукописи.

Про виклади у Львівському університеті пише: „Лекції в університеті зовсім мене не займали і не дали мені нічогісінько — ані методи, ані здобутків. Я слухав клясичної філології у покійного Венцлєвського і зівав, слухав руської (української) граматики і літератури у д-ра Огоновського. Я, впрочім, не покинув університету і користав головно з викладів д-ра Охоровича, котрий читав філософію, психологію, антропологію і прегісторію. Пару курсів я працював у него в семінарі, слухав також курс економії у проф. Вілінського, бував на викладах римського права Зрудловського, німецької літератури у проф. Зауера, не покидаючи й викладів проф. Огоновського."[1]

О. д-р Омелян Огоновський, учень славного віденського славіста Франца Міклошіча, викладав граматику за його методою, роз'яснюючи її систему в порівнянні із церковнослов'янською, подаючи також відомості з інших мов та з української діялектології. Але Франко мало цікавився філологічними проблемами і вже тоді звертав увагу на літературні, фолкльорні та соціяльні питання.[2] Його науковим порадником був у тому часі проф. М. Драгоманов, еміґрант з Києва, що у своїх листах відкривав студентам нові обрії в наукових дослідженнях, а при тому вчив молодь працювати пильно над „піддвигненням рідного народу із темноти та матеріяльної нужди."[3]

У 1892 р. Франко поїхав у Відень докінчувати студії. Тут мав нагоду слухати виклади найбільших науковців, між якими проф. Ватрослав Яґіч був йому найкращим дороговказом у науковій праці на полі історії старої літератури. Правдоподібно він учив його ставити кожен твір старовини в площину всесвітньої культури і зв'язувати його з життям, ідеями й зацікавленнями доби. Очевидно, Яґіч втаємничив його в джерельні й порівняльні дослідження, особливо впродовж Франкових занять у бібліотеці славістичного семінару, як також навчив його уточнювати арґументацію й висновки на підставі докладного і всебічного розбору творів. З молодого суспільного дослідника виростає й завершується літератор, критик, есеїст, що своїми працями заповнює прогалини й щілини в українському літературознавстві. І коли в перших його наукових творах кінця 70-их і 80-их років запримічуємо молодечу арґументацію та поспішні, неточні висновки, то у зрілих працях 90-их і 900-их років маємо глибоку й бистру аналізу, докладне уточнення мотивів, їх міґрації та впливів, а передусім багатий порівняльний матеріял з різних джерел, широкі коментарі й добрі висновки. Мабуть, віденська школа з її бібліотеками й архівами, наукова лектура, знайомство й дискусії з визначними дослідниками літератури й фолкльору, а найбільше природні дари Франкової душі оформили його методу й прямування.

Про його взаємини з тодішніми професорами у Відні не маємо багато даних, але й ті, що є, свідчать про обопільну пошану. Яґіч дуже високо оцінив дисертацію, якій Франко завдячував відзначення. Після промоції на доктора філософії радив йому габілітуватись у Львівському університеті на доцента слов'янських літератур.[4] Згодом, по літах назвав його „вельми заслуженим дослідником на полі староцерковнослов'янської літератури".[5] Також і Франко писав про свого вчителя якнайкраще, особливо цінив його як редактора Архіву для слов'янської філології: „У нього тверезість думки, раціональність поглядів і прецизія в їх стилізації; його стиль простий і ясний, він має дар влучної характеристики."[6]

[1] Листування І. Франка і Михайла Драгоманова, Київ 1928, 325-6 стор.
[2] І. Франко. Нарис історії українсько-руської літератури. Львів 1910.
[3] Іван Франко. Молода Україна. Львів.

[4] Лист Франка до Драгоманова з червня 1894 р.
[5] Dr. I. Franko. Kleine Beitraege zur Geschichte der kirchenslavischen Literatur. Archiv f. sl. Ph. 35. Anhang.
[6] Літературно-Науковий Вістник за 1909 р., XII кн. „Archiv f. sl. Philologie і нова зміна в його редакції".

ЖУРАВЛІ

Ти не знаєш, незабутній друже,
Як над степом в голубій імлі
Моє серце непокоять дуже
Переливним співом журавлі.

Я пригадую... Малий хлопчина,
Босоногий, бігав по стерні...
А в руках сопілка із калини,
Та, що ти подарував мені.

Понад лісом, зрітим крутояром,
Йшла весна, моя дівчина в вінку,
Серце юне обсипала жаром
І родила жадобу п'янку —
До життя, до творчости, науки,
До Вітчизни — сонячну любов...

.. Я сопілку взяв несміло в руки
І піснями у життя пішов.
Де б не був я, де б я не проходив
По своїй нескореній землі
Все солодкий викликають подив
І бентежать серце журавлі.

ЛЕОНІД КУЛІШ

ПРОТОКОЛ
З НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 21-го до 25-го ТРАВНЯ 1956 РОКУ НА „СОЮЗІВЦІ" В КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(2)

ЗВІТ ЗАСТУПНИЦІ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА, ҐЕНОВЕФИ ЖЕРЕБНЯК

To the Members of the Supreme Assembly of the Ukrainian National Association, Incorporated, convening in Kerhonkson, New York, Monday, May 21, 1956:

As a member of the team entrusted with the leadership of this organization I am happy to once again review, briefly of course, some of the matters discussed at our Executive Board Meetings during the year of 1955 and to report to you on my activities as your Vice Presidentess.

During the year we held five meetings, all of which I attended. Our agenda at these meetings is a set one and I will review each phase of our business in the order that it is presented for discussion.

Our monetary gains during 1955 were such that no one can justly question the financial position of our organization. Our investments brought us a 3.14 yield which is an appreciable one considering the restrictions that are imposed on us with our fraternal status.

We sought and obtained a greater investment in mortgages. These mortgages were placed not only in the New York-New Jersey area but in various localities where we have branches and where members of our Supreme Assembly were not only of assistance, but in many cases instrumental in obtaining these mortgages for our organization.

Our investment in Soyuozivka continues to mount, however, the prospects for increased business each season are excellent. After another year our major construction and remodeling projects should be completed and we should begin to realize a return on our investment.

It is pleasing to report that our gain in membership during 1955 was more than double that of 1954 although we again fell far short of our established quota for the year. You know that the eight districts established by the Supreme Assembly Board last year were visited by one or more members of the Executive Board during 1955. These meetings brought increased activity in the areas in which they were held and reestablished a closer working harmony between branch officers and members and the Executive Board.

For the UNA branches in the State of Ohio, Mr. Dmytro Szmagala and I arranged a Vichi which was held in Cleveland in October and to which we invited President Halychyn. Along with the meeting we had a showing of the "Soyuzivka" film. Our branch officers representing the cities of Akron, Cleveland, Lakewood and Lorain. In addition, our Campbell, Girard and Youngstown area was covered when Branch 218 of Campbell held their 45th Anniversary in May and invited Mr. Szmagala and me as their guests.

In connection with the annual convention of the Ukrainian Youth's League of North America which was held in Pittsburgh, Pennsylvania, in September, an invitation was issued to all UNA branch officers who were attending the convention to meet for a business and social hour. During the course of the gathering we urged the concerted effort of the young officers in the current membership campaign and stressed the importance of their active participation in branch activities.

During this same weekend, through the arrangement of Advisor Andrew Jula, an organizational meeting was held with representatives from all the Pittsburgh area branches. At this meeting, as well as all the other area and regional meetings held during the past year, I, together with the other Supreme Officers who attended, had an excellent opportunity to discuss our membership drive, Soyuzivka and the Cultural Courses, and all other aspects of our organization with the branch officer. In several cases branch problems were solved by personal discussion with the members involved.

I believe you will agree that it is not only to our advantage but actually our responsibility to hold these area meetings and remain in slose personal contact with our branches. I strongly recommend that we follow the same schedule and cover each of these regions at least once every year.

The many administrative matters which came up for discussion and decision are too numerous to mention here, however, among the more important ones and those which required much thought and deliberation were the management of Soyuzivka, the Cultural Courses, administration of Svoboda and the Ukrainian Weekly and the search for a new UNA office building.

The administration of Soyuzivka continues to be a monumental task. At every Executive Board Meeting we devoted hours to the various problems connected with its operation. It is the consensus, however, that when the management of Soyuzivka is adequately staffed and when this staff gains in experience, its operation will be a more efficient and economical one. As mentioned previously, our building and remodeling program should be completed this year and our problems lightened somewhat.

The season of 1955 found another class of students completing the Cultural Courses which we sponsor jointly with the Ukrainian Youth's League of North America. I attended the closing sessions and the graduation exercises of this group and it was most heartening to sense the benefits these young people derived from their attendance at these Courses. It is pleasing to note that several of these students have contributed articles and news reports for publication in the Weekly and others are beginning to assume the leadership, or at least participate actively, in their local youth and UNA affair.

Our publications, Svoboda and the Ukrainian Weekly, came in for their share of discussion during our meetings. The Ukrainian Weekly has changed its format and taken on a new look. This has met with favor and renewed enthusiasm from its readers. Requests for more reports on local and branch activities and more "newsy news" colums continue to be in demand by our readers and we should take heed and attempt to satisfy these requests.

In addition to my UNA activities, I remain in close contact with the various youth leages by attending their conventions, participating in their local affair and working with them as has always been my policy and practice. Recognition is always given and identification made with the Ukrainian National Association. In addition to the personal satisfaction and pleasure these contacts give me, I am often afforded the opportunity to reach beyond the local groups. As an example, while a guest at the traditional "Malanka" sponsored by the youth clubs of Western Pennsylvania in Pittsburgh last January I was invited to speak on the widely received radio program of Mr. Michael Komichak. This gave me an opportunity to extend greetings not only to our UNA members but to the entire listening audience. This was only one of several times during my association with non-UNA groups that our organization was recognized and I was asked to speak.

We review the year of 1955 and mark it another year of growth and progress for the Ukrainian National Association. Just as all other thriving business this growth was not accidental but the result of careful planning, efficient management, wiss counseling and loyal and devoted workers. This required the leadership of the Executive Board, harmony among and cooperation from the members of the Supreme Assembly and the conscientious and unselfish effort of the branch officers and members in the field. This combined and coordinated endeavor allow us to remain the unchallenged leader in Ukrainian fraternals. So that we may continue tohold this position it behooves each of us to intensify our efforts on behalf of our organization so that at this time next year we can again report on a good year.

Genevieve Z. Zerebniak

ЗВІТ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ УНСОЮЗУ, Г. ГЕРМАНА

Високоповажані Головні Урядовці:

Кожного місяця читаєте в „Свободі" місячні рекордові звіти про членство в УНСоюзі. Сьогодні почуєте звіт за 12 місяців 1955 року, щоб довідатися про вислід вашої праці і праці наших Відділів та організаторів. Цей звіт нехай послужить теж для порівняння з минулими роками та для порівняння півріччя в часі кампанії за приєднання нових членів з півріччям, коли не було кампанії.

від 1-го січня до 31-го грудня 1955 р.

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ

В день 1го січня 1955 р. було повнолітніх членів	49,521
Прибула за 12 місяців	3,499
Разом	53,020
Відійшли за 12 місяців	3,528
Остало	49,492
Значить, що за останній рік У. Н. Союз зменшився в повнолітніх членах на	29

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

В день 1-го січня 1955 р. було всіх дітей	20,952
Прибуло за 12 місяців	2,682
Разом	23,634
Відійшло за 12 місяців	2,123
Остало	21,511
Молодечий департамент збільшився за останній рік на	559
Оба департаменти разом мають членів	71,003

РУХ ПОВНОЛІТНІХ ЧЛЕНІВ ЗА 1955 РІК:

З початком січня 1955 р. було повнолітніх членів		49,521
У 1955 році:	прийнято нових	1.727
	прийнято з переступними листами	631
	прийнято з інших кляс	122
	прийнято наново	1,019
	Разом	53,020
У 1955 році:	суспендовано	1,430
	відійшли з переступними листами	637
	відійшли до інших кляс	114
	відійшли із зворотом в готівці	489
	відійшли на безплатне продовження	15
	відійшли на виплачене забезпечення	11
	відійшли з виплаченим забезпеченням	374
	померли	458
	Разом	3,528
Віднявши 3,528 від 53,020, дістанемо загальне число повнолітніх членів з кінцем грудня 1955 р.		49,492

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ БУЛИ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ В ТАКИХ КЛЯСАХ:

В старому роді забезпечення	194
В забезпеченні платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	671
В забезпеченні платнім по смерти з вкладками впродовж 20 років	15,912
В забезпеченні платнім за життя з вкладками впродовж 20 років	11,076
В забезпеченні платнім по смерти з вкладками до 65 років життя	278
В забезпеченні платнім за життя з вкладками до 65 років життя	377
В новім забезпеченні на ціле життя для нових членів	11,369
В новім забезпеченні на ціле життя для старих членів	9,615
Разом	49,492

РУХ ЧЛЕНІВ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗА 1955 РІК:

З початком січня 1955 р. було всіх дітей членів		20,952
У 1955 роцб:	прийнято нових	1,763
	прийнято з переступними листами	278
	прийнято з інших кляс	104
	прийнято наново	537
	Разом	23,634
У 1955 році:	суспендовано	1,098
	відійшли з переступними листами	293
	відійшли до повнолітніх членів	162
	відійшли до інших кляс	104
	відійшли на безплатне продовження	4
	відійшли із зворотом в готівці	173
	відійшли на виплачене забезпечення	5
	відійшли з виплаченим забезпеченням	263
	померли	21
	Разом	2,123
Віднявши 2,123 від 23,634, дістанемо загальне число дітей членів з кінцем грудня 1955 року		21,511

ДІТИ БУЛИ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ В ТАКИХ КЛЯСАХ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

У клясі 1-ій на $ 500	2,784
У клясі 2-ій на $ 400	626
У клясі 3-ій на $ 100	1,549
У клясі 4P на $ 250	171
У клясі 4P на $ 500	4,185
У клясі 4P на $1,000	2,213
У клясі 4P на $2,000	3
У клясі 4P на $3,000	1
У клясі 5E на $ 250	289
У клясі 5E на $ 500	5,290
У клясі 5E на $1,000	2,124
У клясі 5E на $1,500	1
У клясі 5E на $2,000	2
У клясі 5E на $2,500	1
У клясі 6C на $ 500	1,310
У клясі 6C на $1,000	929
У клясі 6C на $2,000	8
У клясі 6C на $3,000	2
У клясі P65 на $ 500	17
У клясі P65 на $1,000	5
У клясі E65 на $ 500	1
Разом	21,511

Маючи на увазі, що з початком 1955 р. було всіх активних повнолітніх членів і дітей 70,473, а знова з кінцем 1955 р. те загальне число виносило 71,003, загальний приріст членів за 1955 рік виносить 530.

ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ПОВНОЛІТНІХ ЧЛЕНІВ І ДІТЕЙ ЗА ОСТАННІХ 5 РОКІВ:

З кінцем 1951 року було всіх членів 65,790, прибуток 4,270.
З кінцем 1952 року було всіх членів 68,494, прибуток 2,704.
З кінцем 1953 року було всіх членів 70,221, прибуток 1,727.
З кінцем 1954 року було всіх членів 70,473, прибуток 252.
З кінцем 1955 року було всіх членів 71,003, прибуток 530.

ПОРІВНЯННЯ З РОКОМ 1954

В 1955 році прийнято більше нових: 10 дорослих членів, 54 дітей.
В 1955 році прийнято з переступними листами: 72 менше дорослих, 41 більше дітей.
В 1955 році прийнято більше наново: 74 дорослих, 75 дітей.
В 1955 році суспендовано: 100 менше дорослих, 44 більше дітей.
В 1955 році відійшли зо зворотом в готівці: 45 менше дорослих, 8 більше дітей.
В 1955 році відійшли на безплатне продовження, на виплачене забезпечення, і з виплаченим забезпеченням: 30 більше дорослих, 71 більше дітей.
В 1955 році померли: 24 менше дорослих, 4 більше дітей.
В 1955 році зменшилися кляси дорослих членів: Стара система на 8, кляса „О" на 19, кляса „Т" на 334 членів, бо до тих кляс не приймається більше членів.
В 1955 році зменшилися кляси молодечого департаменту: Кляса I на 224 члени (162 відійшли до повнолітніх членів), кляса II на 51 члена, і кляса III на 284 члени. До 2-ої і 3-ої кляси не приймаємо більше членів. Зменшились теж кляси P і E на $250 на 17 членів, бо на $250 забезпечення не приймаємо більше членів.

ДАЛЬШІ ПОРІВНЯННЯ

В 1955 році прийнято нових членів: 1727 дорослих, 1767 дітей, разом 3,490 нових членів. В першій половині року, коли не було кампанії, прийнято 1,496, а в другій половині прийнято 1,949 нових членів. Отже, в часі кампанії приєднано 498 більше нових членів як в першій половині 1955 року. Найслабшим місяцем щодо нових членів був місяць червень (221 новий член) а найкращим був грудень (446).

РУХ ВІДДІЛІВ

Впродовж року 1955 були зорганізовані такі Відділи:

Відділ 35, в Шикаґо, Ілл.
Відділ 131, в Шикаґо, Ілл.
Відділ 174, в Нійлсвіл, Вис.
Відділ 285, в Рочестер, Н. Й.
Відділ 391, у Вернон, Б. К.
Відділ 404, в Мус Джо, Саск.
Відділ 493, в Канзас Сити, Канзас
Відділ 503, в Ню Вестминстер, Б. К.
Відділ 504, в Лімінґтон, Онт.
Відділ 505, в Торонто, Онт.
Відділ 505, в Торонто, Онт.
Відділ 506, в Амгерстбург, Онт.
Прийнято наново: Відділ 470, в Торонто, Онт.

Відділи розв'язані:

Відділ 285, в Спрінґфілд, Ореґон
Відділ 426, в Сентралія, Па.
Відділ 431, в Ст. Джянсвіл, Н. Й.
Відділ 434, в Колчестер, Конн.
Відділ 494, в Гюстон, Тексас

З початком січня 1955 р. було Відділів	491
Впродовж року 1955 зорганізовано	11
Прийнято наново	1
Разом:	503
Розв'язано:	5
З кінцем 1955 року було всіх Відділів	498

КАМПАНІЯ

Вернім ще раз до кампанії за приєднування нових членів в другій половині 1955 року. Щоб приєднати 1,949 нових членів, ми видали стільки пропаґандивного матеріялу, як ще ніколи в минулому. Кожного місяця „Свобода" друкувала і друкує додаткові сторінки, присвячені справам УНСоюзу. Декотрі з вас причинилися до цієї справи своїми дописами і вам відомо, скільки праці вимагає одна стаття. Головний предсідник виготовив доповнені „Факти про УНСоюз". Я приготовив брошуру на англійській мові „Ваша дитина а УНСоюз". Нові „Факти про УНСоюз" англійською мовою вийшли з друку вже по Новім Році. Ми вислали великі афіші „Вступайте в члени УНСоюзу" до Відділів, які можуть виставити їх на стінах залі зборів. В декотрих містах передавано союзові оголошення через радіо.

В Канаді ми давали оголошення до сімох газет: „Новий Шлях", „Наша Мета", „Гомін України", „Жіночий Світ", „Канадійський Фармер", „Український Голос" і „Українські Вісті".

Усі ці оголошення приносили нам користь в нових членах тільки тоді, коли хтось пішов за новими членами і вписав їх. В тій цілі і згідно з вашими думками, ми старались підшукати організаторів через оголошення в „Свободі". Услів'я для організаторів вам відомі, бо Головна Канцелярія вислала їх до всіх головних урядовців. На наші оголошення зголосилось мале число кандидатів на організаторів, а ще менше число прийняло на себе цю працю. В Шикаґо прийняв працю організатора п. М. Сенчишак, який гарно вив'язався у своїх завданнях. У Дітройті працював п. Д. Квітковський, у Филаделфії п. І. Скочиляс, в Ню Джерзі п. В. Квас і в Коннектикаті п. А. Маланчук. Безперервно працювали теж наші постійні організатори: інж. В. Коссар, п. Д. Білецький і п. М. Ткачук (Николс).

До успішної кампанії причинились теж поїздки головних урядовців до різних Відділів УНСоюзу на організаційні збори. В таких зборах я брав участь в Перт Амбой, Питсбургу, Ню Гейвені, Филаделфії, Вунсакеті, Вилксберрі і Скрентоні. Організаційних зборів відбулось рішучо замало, бо до таких зборів треба переконувати Відділи в даній місцевості, щоб вони такі збори підготовили. Маємо багато наших осередків, які від давна не мали організаційних зборів і яких тяжко зрушити в цім напрямі.

Слід зазначити, що деякі відділові секретарі вив'язались дуже гарно в часі кампанії. В Шикаґо п. М. Семків, секретар Відділу 379, приєднав 58 нових членів, а другим з черги був головний радний і секретар Відділу 221, п. Тарас Шпікула, що приєднав 38 нових членів. Але треба теж згадати 201 Відділів, які не приєднали ні одного члена в часі кампанії. До таких Відділів я пишу про це принагідно, бо обіжні листи не помагають.

КІНЦЕВІ ЗАВВАГИ

Праця головного секретаря є приємною тільки тоді, коли кожний відділовий секретар співпрацює з Головною Канцелярією. Переважна більшість наших відділових секретарів це солідні і щирі урядовці, які бажають добра не тільки своїм Відділам, але й цілій організації. Кожного року по річних відділових зборах дістаємо кілька нових секретарів, яких треба приучувати у виконуванні своїх обов'язків. Очевидно, це приносить сатисфакцію, коли новий секретар приймає поради і відповідно до них поступає. Але маємо теж секретарів, не нових, які не відповідають на листи, ні з Головної Канцелярії, ні від своїх членів. Вони немов тримають свої Відділи „за пазухою", бо приписаних статутом зборів не скликають, а на організаційні збори в їхніх місцевостях не показуються. З такими секретарями нема приємности працювати. Згадую про це тільки тому, бо успішний розвиток нашої організації узалежнений у великій мірі від відповідальних відділових секретарів. Секретарям, які співпрацюють з Головною Канцелярією, належиться признання і подяка.

Г. Герман, гол. секр.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСИРА УНСОЮЗУ Р. СЛОБОДЯНА

Пане Предсіднику, Пані і Панове Головні Урядовці Українського Народного Союзу:

Річний звіт із фінансовогостану та фінансової господарки нашої організації належить по своїй формі — могло б здаватись — до найскучніших. Це ж бо довгі табелі багатоциферних чисел, що не легко схоплюється і спам'ятується людським умом. Але по своїй суті цей звіт є чи не найбільш міродайним для загальної характеристики нашої організації, її стану та її розвитку. Во ж з кожним числом, яких у цьому звіті так багато, зв'язана якась активність, зв'язаний творчий процес рук і умів та відчування сердець багатьох десяток тисяч членів нашої організації та її проводу. Навіть найкращими і найбільшими словами не можна висловити того великого процесу і розвитку нашої організації, що зв'язаний з поданими у цьому звіті обчисленнями і підрахунками, які в кінцевих мідсумках дають суму $17,869,927.09, що становила майно нашої організації з кінцем звітового року. Тому, приступаючи до скучного по своїй формі, але найбільш інтересного своїм змістом касового звіту, дозвольте повторити давню і відому, але тим не менш суттєву і багатомовну фразу: НЕХАЙ ГОВОРЯТЬ ЦИФРИ!

Цей мій річний звіт складається із вимаганого асекураційними законами ЗДА і Канади звіту англійською мовою та із звіту українською мовою, який з черги складається з багатьох табель приходів, розходів, інвестицій та їх зіставлень.

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.—1955

ASSETS

*Bonds		$15,951,967.85
*Stocks		10,000.00
Mortgage loans on real estate		828,049.75
Properties occupied by the Society	$ 56,350.00	
Investment real estate	171,478.06	227,828.06
Certificate loans and liens		304,640.13
Cash and bank deposits (less Taxes held in Escrow—$2,409.25)		384,946.52
Cash and invested assets		$17,707,432.31
Premiums actually collected by subordinate lodges not yet remitted to Home Office		11,471.43
Life insurance premiums and annuity considerations deferred and uncollected		1,374.64
Interest and other investment income due and accrued		149,648.71
Total		$17,869,927.09

*Bonds—amortized or investment value.

LIABILITIES, SPECIAL RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS

Aggregate reserve for life certificates and contracts		$12,687,798.00
Supplementary contracts without life contingencies (Orphans' Fund)		91,387.56
Certificate and contract claims: Life		23,634.02
Apportioned for payment to Dec. 31, 1956	$128,000.00	128,000.00
Premiums and annuity considerations received in advance		225,575.75
Commissions to fieldworkers due or accrued		8,748.00
General expenses due or accrued		1,475.00
Mandatory Security Valuation Reserve		81,025.96
Unexpired Subscr. to Official Publication		6,157.18
Total Liabilities		$13,253,801.47
Reserve for Contingencies	425,000.00	
Unassigned funds	4,191,125.62	4,616,125.62
Total		$17,869,927.09

GENERAL EXPENSES

	Insurance: Life	Investment	Fraternal	Total
Rent	$ 7,500.00	$	$	$ 7,500.00
Salaries and wages	74,873.23	3,065.24	5,866.34	83,804.81
Legal fees and expenses	284.17		882.47	1,166.64
Medical examination fees	2,746.50			2,746.50
Traveling expenses	2,297.97	942.55	11,945.37	15,185.89
Advertising	2,067.00		713.04	2,780.04
Postage, express, telegraph and telephone	3,350.02	292.00	1,121.96	4,763.98
Printing and stationery	10,618.80		7,737.03	18,355.83
Cost or depreciation of furniture and equipment	1,279.10			1,279.10
Rental of equipment	6,771.30			6,771.30
Lodge supplies less $1.00 from sales			1,583.28	1,583.28
Books and periodicals			318.27	318.27
Bureau and association dues			427.50	427.50
Insurance, except on real estate	985.74			985.74
Collection and bank service charges	276.01	3,306.81		3,582.82
Sundry general expenses (Incl. donations $8,100.00)	947.79		8,100.00	9,047.79
Actuarial, auditing and statistical service fees	3,300.00			3,300.00
Field expense allowance	7,775.84			7,775.84
Official publication			76,300.00	76,300.00
Expense of Supreme Lodge Meetings	4,695.05			4,695.05
Athletics			504.88	504.88
Real estate expenses		102,887.37	24,882.12	127,769.49
General Expenses Paid	129,768.52	110,493.97	140,382.26	380,644.75
General expenses unpaid December 31, current year	1,475.00			1,475.00
General expenses unpaid December 31, previous year	1,334.00			1,334.00
General expenses incurred during year	129,909.52	110,493.97	140,382.26	380,785.75

TAXES, LICENSES AND FEES

	Insurance: Life	Investment	Fraternal	Total
Real estate taxes	$	$ 15,720.77	$	$ 15,720.77
State insurance department licenses and fees	328.00			328.00
Provincial Insurance Department Fees	569.98			569.98
Other state taxes, incl. $846.77 Social Security	755.32	46.57	44.88	846.77
Federal taxes, incl. $1,958.83 Social Security	1,747.27	107.74	103.82	1,958.83
Taxes, Licenses and Fees Paid	3,400.57	15,875.08	148.70	19,424.35

(ДОкінчення на слідуючій стороні)

ASSETS

	Ledger Assets	Non-Ledger Assets	Assets Not Admitted	Net Admitted Assets
Bonds	$ 15,951,967.85	$	$	$ 15,951,967.85
Stocks	10,000.00			10,000.00
Mortgage loans on real estate: First liens	828,049.75			828,049.75
Real estate				
Properties occupied by the society	56,350.00			56,350.00
Investment real estate	171,478.06			171,478.06
Certificate loans and liens	304,640.13			304,640.13
Deposits in banks and trust companies	387,355.77			387,355.77
Taxes held in Escrow	—2,409.25			—2,409.25
Other assets: Bills receivable		3,149.30	3,149.30	
Printing plant and equipment	10,543.79		10,543.79	
Premiums actually collected by subordinate lodges not yet remitted to Home Office		11,471.43		11,471.43
Life insurance premiums and annuity considerations deferred and uncollected on in force Dec. 31st of current year: New business $91.61, Renewal $1,283.03		1,374.64		1,374.64
Interest due and accrued		149,648.71		149,648.71
Totals	$ 17,717,976.10	$165,644.08	$13,693.09	$17,869,927.09

RECONCILIATION OF LEDGER ASSETS

Increases in Ledger Assets

Premiums on life certificates and annuity considerations	$1,877,396.38
Consideration for supplementary contracts without life contingencies (Orphans' Fund)	5,473.43
Interest, dividends and real estate income	627,885.44
National Fund	1,054.63
Donations received	32.26
From sale or maturity of ledger assets	25,512.65
Total Increase in Ledger Assets	$2,537,354.79

Decreases in Ledger Assets

Certificate and contract claims: Life	$465.942.13	$
Surrender values	82,641.69	
Refunds to members	121,744.18	
Total Paid Members and Beneficiaries		670,328.00
Paid for claims on supplement. contracts: Without life contingencies (Orph. Fund)	4,739.76	4,739.76
Commissions to field workers: Life insurance and annuities	115,810.32	115,810.32
General expenses and fraternal payments: Life insurance and annuities	129,768.52	
Investment	110,493.97	
Fraternal payments	140,382.26	380,644.75
Taxes, licenses and fees: Life insurance and annuities	3,400.57	
Investment	13,365.36	
Fraternal	2,658.42	19,424.35
Voluntary payments to indigent members		35,950.00
By adjustment in book value of ledger assets		2,500.00
Total Decreases in Ledger Assets		$1,229,397.18

RECONCILIATION BETWEEN YEARS

Amount of ledger assets Dec. 31st of previous year	$16,410,018.49
Increase in ledger assets during the year	+ 1,307,957.61
Total=Ledger Assets Dec. 31st of Current Year	$17,717,976.10

REFUNDS TO MEMBERS

Applied to pay renewal premiums	$ 3,917.90
Paid in cash	117,826.28
Total	$121,744.18

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
VALUATION EXHIBIT AS OF DECEMBER 31, 1955
MORTUARY FUNDS ONLY

	Adult	Juvenile	Combined
Total Admitted Assets	$14,509,046.91	$2,657,209.44	$17,166,256.35
Reserve for Life Certificates	$10,713,494.00	$1,974,304.00	$12,687,798.00
Claims and Accrued Liabilities	301,029.87	104,966.19	405,996.06
Reserve for Contingencies	425,000.00		425,000.00
Total Labilities	$11,439,523.87	$2,079,270.19	$13,518,794.06
Margin of Safety to Certificate-holders	3,069,523.04	577,939.25	3,647,462.29
Totals	$14,509,046.91	$2,657,209.44	$17,166,256.35
The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1955 was	126.8 %	127.8 %	127.0 %

The ratio of actual deaths to the expected deaths according to the mortality tables for the year 1955 for the Mortuary Funds was 58.9%.

The rate of interest earned on all funds during the year 1955 was 3.04%.

(Signed): WOLF, CORCORAN and LINDER (Actuaries)
By: DAVID SILVERMAN

DMYTRO HALYCHYN, Supreme President
ROMAN SLOBODIAN, Supreme Treasurer
GREGORY HERMAN, Supreme Secretary

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ. ЗА 1955 РІК.

ПРИХІД:

З місячних вкладок від членів	$1,875,058.38	$1,875,058.38
Відсотки від бондів	464,349.66	
Відсотки від морґеджів	33,434.71	
Відсотки від членських позичок	12,541.38	
Відсотки з банків	161.31	
Відсотки від інвестицій до запомогового фонду, Кергонксон, Н. Й.	3,000.00	
Чинш від реальностей в Джерзі Сіті	35,041.00	
Заробок на сплачених бондах	1,503.20	
Надвишка при продажі реальностей	30,000.00	
Надвишка при виміні канад. валюти	119.84	
Разом від інвестицій		580,151.10
Сирітські части	5,473.43	5,473.43
Приходи друкарні і книгарні	200,921.79	200,921.79
Жертви і вкладки від членів на Захист-Сиротинець	17.26	
Приходи на реальностях в Кергонксон	90,663.04	90,680.30
Зворот позичок і стипендій до народного фонду	1,054.63	
Продаж книжок в англійській мові	2.36	
Разом звороти і з продажі книжок		1,056.99
Платничі книжечки	1.00	
З переносу резерви за переписаних членів з молодечого департаменту	2,338.00	
З переносу інших фондів за членів молодечого департаменту	157.95	
З переносу резерви за переписаних членів до нових родів обезпечення	259.00	
Зворот виплаченої нагороди секретарям за мол. деп.	20,467.69	
Зворот виплаченої нагороди за нових членів з мол. деп.	5,132.15	
Зворот виплаченої нагороди предс. і касирам за членів мол. деп.	1,031.50	
З переносу федерального податку за помічні сили	12,215.78	
З переносу стейтового податку за помічні сили	487.84	
Уневажнені грошеві і інші звороти	1,088.73	
Уневажнені випл. нагород і дивіденди	87.90	
Жертви на поводин	15.00	
З переносу інвестицій з фонду обезпеки до посмертного	20,959.53	
З переносу резерви з посмертного фонду до обезпеки	48,618.10	
З переносу резерви за суспендованих членів до адмініст. фонду	15,531.51	
Разом інші звороти		128,391.68

ІНВЕСТИЦІЇ:

Сплати морґеджів	$ 57,058.64	
Сплати бондів	80,514.19	
Сплати членських позичок	46,967.43	
Продаж реальностей	109,000.00	
Підвищено вартість інвестицій в бондах	2,359.26	
З переносу на обниження вартости інвестицій в бондах	9,875.24	
З переносу на обниження вартости інвестицій в морґеджах	2,500.00	
Запорука на майбутні податки на проданих реальностях	2,409.25	
Разом з інвестицій		310,684.01
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1955 року		$3,192,417.68

(Вияснення до табелі приходів)

Найбільшою позицією в приходах є місячні вкладки від членів, а саме: $1.879.058.38. В порівнянні з 1954 роком, місячні вкладки в минулому 1955 році принесли $47,040.39 більше, чим зібрано в 1954 році.

Друга позиція у фінансовому звіті це відсотки від бондів $464.349.66, відсотки від морґеджів $33,434.71, відсотки від членських позичок $12,541.38, відсотки з банків $161.31, відсотки від інвестицій на реальностях в Кергонксон, Н. Й. $3,000.00, чинш від реальностей в Джерзі Сіті, Н. Дж. $35,041.00, зарібок на бондах $1,503.20, надвишка при продажі реальностей в Джерзі Сіті, Н. Дж. $30,000.00 і надвишка при виміні канадійської валюти $119.84. Разом від інвестицій було приходу на суму $580,151.10. В порівнянні з 1954 роком, прибуток від інвестицій та господарки фондами УНСоюзу в 1955 році був на $43,804.93 більший чим в 1954 році.

Сирітські фонди в 1955 році були на суму $5,473.43.

Дальше приходи друкарні і книгарні в 1955 році виносили $200,921.79, себто на $13,126.10 менше ніж у 1954 році. Приходи на реальностях в Кергонксон, Н. Й. виносили $90,680.30 або були на $17,608.23 більші, чим в 1954 році. Табелю приходів і розходів на „Союзівці" подаю в кремому звіті.

Дальше подані звороти позичок до народного фонду в сумі $1,054.63 і продаж книжок $2.36, разом $1,056.99. Опісля слідують різні звороти, переноси резерви і переноси інвестицій між фондами, разом на суму $128,391.68.

Наступна позиція це сплати морґеджів, сплати бондів, сплати членських позичок, продаж реальностей, з переносу на обниження вартости інвестицій в бондах і реальностях, разом $310,684.01.

Разом прихід за час від 1 січня до 31 грудня 1955 року виносив $3,192,417.68.

ЗІСТАВЛЕННЯ БАЛЯНСУ СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У.Н.С.

РОЗХІД:

Виплати з посмертних фондів	$ 782,855.11	
Виплати з адміністраційних фондів	602,179.45	
Виплати з фонду конвенційного	41.53	
Виплати з фонду запомогового	36,010.79	
Виплоти з фонду народного	10,676.52	
Виплати з фонду резервового	7.26	
Виплоти з фонду сирітського	4,794.35	
Виплати з фонду обезпеки інвестицій і смертности	29,355.51	
Виплати з фонду Захисту-Сиротинця	89,255.27	
Разом		1,555,175.79
Перенос інвестицій з фонду обезпеки до адміністраційного фонду	22,000.00	
Перенос інвестицій з фонду обезпеки до посмертних фондів	20,959.53	
Разом		42,959.53

ІНВЕСТИЦІЇ:

Інвестовано в морґеджах	187,000.00	
Інвестовано в бондах	1,311,957.81	
Позички членам	39,624.51	
Разом інвестовано		1,538,582.32
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1955 року		$3,136,717.64

ЗІСТАВЛЕННЯ ҐОТІВКИ.

Ґотівка з кінцем 31. грудня 1954 р. осталася	$ 331,655.73
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1955 р.	3,192,417.68
Разом	$3,524,073.41
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1955 року	3,136,717.64
Ґотівка з кінцем 31. грудня 1955 року остається	$ 387,355.77

СТАРШІ ЧЛЕНИ

Стан чинний:

Ґотівка	$ 320,027.33	2.13%
Морґеджі	786,728.26	5.24%
Бонди	13,379,047.35	89.08%
Позички членам	295,267.52	1.96%
Реальности	227,828.06	1.52%
Друкарня	10,543.79	.07%
Разом	$15,019,442.31	100.00%

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпеч.	$14,293,080.42	95.16%
Адміністраційний фонд	170,442.46	1.13%
Конвенційний фонд	37,093.10	0.25%
Запомоговий фонд	241,106.29	1.61%
Народний фонд	15,783.08	0.11%
Посмертний фонд старого роду обезпеч.	66,181.34	0.44%
Резервовий фонд	19,292.22	0.13%
Сирітський фонд	108,296.41	0.72%
Фонд обезпеки інвестицій і смертности	56,545.20	0.38%
Фонд Захисту-Сиротинця	9,212.54	0.06%
Запорука майбутніх податків на проданих реальностях	2,409.25	0.01%
Разом	$15,019,442.31	100.00%

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

Стан чинний:

Ґотівка	$ 67,328.44	2.49%
Морґеджі	41,321.49	1.53%
Бонди	2,582,920.50	95.63%
Позички членам	9,372.61	0.35%
Разом	$2,700,943.04	100.00%

Стан довжний:

Посмертний фонд	$2,630,622.30	97.40%
Адміністраційний фонд	70,320.74	2.60%
Разом	$2,700,943.04	100.00%

ЗІСТАВЛЕННЯ БАЛАНСУ СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛ. ДЕП.

Стан чинний:

Ґотівка	$ 387,355.77	2.19%
Морґеджі	828,049.75	4.67%
Бонди	15,951,967.85	90.08%
Позички членам	304,640.13	1.72%
Реальности	227,828.06	1.29%
Друкарня	10,543.79	.05%
Разом	$17,720,385.35	100.00%

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпеч.	$14,293,080.42	80.66%
Адміністраційний фонд	170,442.46	0.96%
Конвенційний фонд	37,093.10	0.21%
Запомоговий фонд	241,106.29	1.36%
Народний фонд	15,783.08	0.09%
Посмертний фонд старого роду обезпеч.	66,181.34	0.37%
Резервовий фонд	19,292.22	0.11%
Сирітський фонд	108,296.41	0.61%
Фонд обезпеки інвестицій і смертности	56,545.20	0.32%
Фонд Захисту-Сиротинця	9,212.54	0.05%
Запорука майбутніх податків на проданих реальностях	2,409.25	0.01%
Посмертний фонд молодечого департ.	2,630,622.30	14.85%
Адміністраційний фонд молодечого департ.	70,320.74	0.40%
Разом	$17,720,385.35	100.00%

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення, посмертний фонд старого роду обезпечення, посмертний фонд молодечого департаменту і резервовий фонд	$17,009,176.28	95.99%
Усі інші фонди	711,209.07	4.01%
Разом	$17,720,385.35	100.00%

ПРИРІСТ МАЙНА ЗА 1955 РІК:

Майно У. Н. Союзу з кінцем 31. грудня 1955 р. остає	$17,720,385.35	
Майно У. Н. Союзу з кінцем 31. грудня 1954 р. остало	16,410,018.49	
Приріст майна за 1955 рік	$ 1,310,366.86	7.98%

ЗІСТАВЛЕННЯ ВИПЛАТ ПОСМЕРТНИХ ЗАПОМОГ СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗА РІК 1955:

	Членів	Сума
З кінцем 31. грудня 1954 р. остало невиплачених посмертних запомог	16	$ 9,992.47
Від 1. січня до 31. грудня 1955 р. померло членів	479	360,783.06
Разом	495	$370,775.53
2 членів по яких виплачено подвійне обезпечення (D. I.)		2,500.00
Разом	495	$373,275.53
В році 1955 виплачено посмертних запомог	477	362,551.59
Остало до виплати	18	$ 10,723.94
Полагоджено компромісово		1,136.07
Остається невиплачених посмертних запомог	18	$ 9,587.87

ЗІСТАВЛЕННЯ ВИПЛАТ ПОСМЕРТНИХ ЗАПОМОГ СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗА РІК 1955:

	Членів	Сума
Померло старших членів	458	$354,283.06
Померло дітей	21	6,500.00
Разом	479	360,783.06

ВИКАЗ ВИПЛАТ НА ПОДВІЙНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ (D. I.) В 1955 РОЦІ

Відділ	Ім'я і прізвище	Сума
230	Піляк Григорій	1,000.00
423	Гелевера Микола	1,500.00
	Разом	2,500.00

ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАЧЕНИМ ОБЕЗПЕЧЕННЯМ У ҐОТІВЦІ (ЕНДАВМЕНТ) В 1955 РОЦІ.

	Членів	Сума
З кінцем 31. грудня 1954 року остало невиплачених ендавмент	62	$ 13,279.71
В 1955 році доспіли нові ендавмент	384	102,156.98
Разом	446	$115,436.69
За час від 1. січня до 31. грудня 1955 виплачено	365	103,390.54
З кінцем 31. грудня 1955 року остається невиплачених ендавмент	81	$ 12,046.15

ВИПЛАТА ЗАПОМОГ З ЗАПОМОГОВОГО ФОНДУ В 1955 РОЦІ.

В 1955 році виплачено запомог	1,101	$35,950.00

ВИПЛАТИ З ПОСМЕРТНИХ ФОНДІВ СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗА 1955 РІК.

Виплати посмертних запомог	$360,051.59
Виплачено дивіденди в сумі $119,491.08 і з переносу резерви за дітей, переписаних до департаменту дорослих в сумі $2,338.00. Разом	121,829.08
Відійшли з виплаченим обезпеченням в ґотівці (ендавмент)	103,390.54
Грошеві звороти	83,730.42
Перенос до адміністраційних фондів 3½% відсотка з вкладок, вплачених в 1954 році до посмертних фондів	48,618.10
Видатки на реальностях: податок, вода, паливо і т.п.	24,945.10
Перенос резерви за суспендованих членів в 1954 році до адміністраційних фондів	15,531.51
Перенос на обниження вартости інвестицій в бондах (decrease by adjustment)	9,717.23
Кошти правні й інші виплати при продажі реальностей	6,110.39
Відсотки на закуплених бондах (accrued)	3,672.15
Виплати подвійного обезпечення по померлих членах (D. I.)	2,500.00
Перенос на обниження вартости реальности в Джерзі Сіті, Н. Дж. (decrease by adjustment)	2,500.00
Перенос резерви за переписаних членів зі старого до нових родів обезпечення	259.00
Разом	$782,855.11

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Виплати посмертних запомог, виплати дивіденди, виплати ендавмент і грошевих зворотів	$671,760.63
Видатки на реальностях в Джерзі Сіті, обниження вартости інвестицій в бондах і реальностях та переноси з посмертних до адміністраційних фондів	111,094.48
Разом	$782,855.11

ВИПЛАТИ З АДМІНІСТРАЦІЙНОГО ФОНДУ СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗУ ЗА 1955 РІК.

Виплати друкарні і книгарні	$206.085.48
Нагорода відділовим секретарям	94,213.72
„Свобода" за орган і „Юкрейнієн Вікли"	76,300.00
Платня помічних сил	61,304.81
Платня головного уряду	22,500.00
Кошти подорожі і репрезентації	13,633.26
Нагороди за нових членів	10,645.60
Нагорода організаторам за нових членів	8,729.00
Кошти подорожі організаторів	7,825.84
Чинш за офіси у власному домі	7,500.00
Винайм машин (IBM) для зладження місячних виказів і статистики членів	6,771.33
Кошти річного засідання	4,695.05
„Свобода" за праці і друки	4,223.67
Видатки канцелярійні на пошту, експрес і т. п.	3,600.02
За опікунчу обслугу над бондами	3,306.81
Актюар за оцінку грамот і інші праці	3,300.00
Канцелярійні прибори, друки і т. п.	3,104.68
Оголошення	2,780.04
Лікарі за нових членів	2,506.50
Нагорода відділовим предсідникам і касирам за нових членів	2,172.00
Друк грамот, табель і т. п.	2,096.06
Федеральний податок за помічні сили	1,810.99
Кошти головної контролі	1,552.63
Відзнаки	1,357.78
Машини і шафи до канцелярії У.Н.С.	1,279.10
Телефон і телеграми	1,163.96
Кошти правні (звичайні)	966.64
Асекураційні департаменти стейтів за дозволи (лайсенси)	897.98
Обезпечення помічних сил (Groop Insurance)	880.77
Стейтовий податок за помічні сили	846.77
Прибори для зладження звітів і статистики (IBM)	798.53
Направи і чищення машин в канцелярії У.Н.С.	762.64
Спортова акція	504.88
Фотографічні знимки членських аплікацій	462.48
Вкладки до добродійних організацій	427.50
Асекураційні журнали	393.27
Оплата за канадійські чеки і депозити	276.01
Головний лікар	240.00
Платничі книжечки і печатки для відділів	226.55
Кошти представництва в Канаді	200.00
Федеральний податок за помічні сили	147.84
Обезпечення помічних сил (Workmens Compensation Insurance)	104.97
Вода	43.50
Перенос на обниження вартости інвестицій в бондах (Decreased by adjustment)	26.84
Разом виплачено за час від 1. січня до 31 грудня 1955	$562,665.45

ВИПЛАТИ З ФОНДУ ОБЕЗПЕКИ ІНВЕСТИЦІЇ І СМЕРТНОСТИ.

Закупно і ремонт будинків в Кергонксон, Н. Й.	$ 29,355.51

ВИПЛАТИ З ФОНДУ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦЯ.

Ремонт будинків, пожива, обслуга, обезпечення від вогню і нещасних випадків, каліцтва і інші виплати на Союзівці	$ 89,255.27

(Повний звіт приходів і розходів на Союзівці є поданий окремою табелею).

ВИПЛАТИ З ФОНДУ НАРОДНОГО.

Допомога добродійним і культурним установам:

Український Конґресовий Комітет ЗДА	$2,500.00	
Злучений Український Американський Комітет у Филаделфії, Па.	1,000.00	
Курси Українознавства на Союзівці	1,000.00	
Осередок Культури в Канаді	500.00	
Український Вільний Університет в Мюнхен, Німеччина	500.00	
Американський Червоний Хрест	300.00	
Український Католицький Семінар у Вашингтоні	300.00	
Православна Колеґія св. Андрія в Бавнд Врук, Н. Дж.	200.00	
Тов. Молоді „Пласт" ЗДА	200.00	
КУК в Канаді	200.00	
Сиротинець у Филаделфії, Па.	150.00	
Дім Культури НТШ в Ню Йорку, Н. Й.	100.00	
УВАН в Канаді	100.00	
НТШ в Канаді	100.00	
УВАН ЗДА	100.00	
Громадський Фонд (Комюніти Фонд)	100.00	
Дівоча Академія у Факс Чейз, Па.	100.00	
Українсько-Американська Культурна Фундація в Дітройт, Міш.	100.00	
Фонд Американсько-Українських Ветеранів	100.00	
Студентський фонд	100.00	
Стипендія в Манітобському Університеті в Канаді	100.00	
Діточа Оселя в Шикаґо, Ілл.	100.00	
Поміч Школі В. Авраменка	100.00	
Разом допомога добродійним і культурним установам		$ 8,050.00
Українська Енциклопедія англ. мовою	2,575.70	
Видання книги Т-ва Українських Правників	50.00	
Разом на видавництва		2,625.70
Перенос на обниження вартости інвестицій в бондах	.82	.82
Разом виплачено за час від 1. січня до 31. грудня 1955		$10,676.52

INCOME AND DISBURSEMENTS ON PROPERTY, KERHONKSON, N. Y. JANUARY—DECEMBER 1955.

INCOME

Guest	$65,362.29
Dinners	3,433.95
Candy, tobbaco, snacks, etc.	1,667.12
Liquor, beer and soda	16,314.90
Ukrainian National Association's Field Days	1,289.03
Refund on beverages	744.87
Miscellaneous income and refunds	750.88
Total	$89,563.04

DISBURSEMENTS	Total	Labor & Mat.	Hotel Expenses	Furniture	Filter & Landscap.
Labor and material	$12,717.99	$12,717.99			
Hardware	3,375.62	3,375.62			
Electric instalation	2,179.50	2,179.50			
Filter machines and instal.	3,780.00				$3,780.00
Plumbing	5,337.05	5,337.05			
Supt. wages and misc. exp.	3,452.85		$ 3,452.85		
Repairs and misc. exp.	911.61		911.61		
Paint and painters	4,536.69	4,536.69			
Tax on property	2,509.72		2,509.72		
Fire Insurance and liability	7,816.57		7,816.57		
Furniture and equipment	9,520.43			$9,520.43	
Landscaping	805.00				805.00
Electric	1,183.53		1,183.53		
Gas	915.67		915.67		
Fuel	1,313.83		1,313.83		
Food	21,080.74		21,080.74		
Hotel wages	14,870.20		14,870.20		
Empl. trav. exp.	362.64		362.64		
Federal and state tax	1,297.02		1,297.02		
Refund of rent and collection	555.98		555.98		
Soap, chemicals etc	1,034.41		1,034.41		
Linen and Laundry	2,083.54		2,083.54		
Telephone	532.51		532.51		
Postage and stationery	270.81		270.81		
Entert. teachers service	1,012.87		1,012.87		
Liquor	2,933.42		2,933.42		
Beer and soda	3,873.84		3,873.84		
Bar supply	148.58		148.58		
License and inspection	254.00		254.00		
Candy, tobbaco etc.	1,511.69		1,511.69		
Maintenance	1,844.00		1,844.00		
Architect	422.85	422.85			
Interest on invest. to Indigent Fund	3,000.00		3,000.00		
Total	$117,445.16	$28,569.70	$74,770.03	$9,520.43	$4,585.00

SUMMARY:

Labor and material	$ 28,569.70
Hotel expenses	74,770.03
Furniture and equipment	9,520.43
Filter and instalation of mach.	3,780.00
Landscaping	805.00
Total	$117,445.16
Labor and material	28,569.70
Furniture and equipment	9,520.43
Filter	3,780.00
Landscaping	805.00
Total for improv. & furniture	42,675.13
Hotel expenses	74,770.03
Total	$117,445.16

Hotel Income and Disbursements

Income from business	$89,563.04
Disbursments	74,770.03
Balance to profit from hotel business	$ 14,793.01

Посмертний фонд нових родів обезпеч. збільшився	$900,369.12
Фонд конвенційний збільшився	28,780.46
Фонд запомоговий збільшився	15,744.70
Фонд народний збільшився	1,838.71
Фонд резервовий збільшився	643.33
Фонд сирітський збільшився	3,701.78
Фонд обезпеки інвестицій і смерт. збільшився	19,277.59
Фонд Захисту-Сиротинця збільшився	1,425.03
Запорука майбутніх податків на проданих реальностях	2,409.25
Разом девять фондів збільшилося	$974,189.97
Фонд адміністраційний зменшився	$ 1,393.80
Посмертний фонд старого роду обезпеч. зменшився	1,115.51
Разом два фонди зменшилося	$ 2,509.31

Зіставлення:

Девять фондів старших членів збільшилося	$974,189.97
Два фонди зменшилися	2,509.31
Майно старших членів У.Н.С. збільшено	$971,680.66

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У.Н.С.

Посмертний фонд мол. деп. збільшився	$324,968.28
Адміністраційний фонд мол. деп. збільшився	13,717.92
Разом фонди Мол. Деп. збільшилися	$338,686.20

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА У.Н.С.

Майно старших членів збільшилося	$ 971,680.66
Майно мол. деп. У.Н.С. збільшилося	338,686.20
Разом збільшилося майно У. Н. Союзу	$1,310,366.86

(Продовження буде).

НЕДОСПІВАНА ПІСНЯ...

(Замість грудки землі на могилу д-ра Б. Чехута)

Попри всю свою громадську, пластову і професійну працю покійний д-р Богдан Чехут займався й науковими дослідами, що їх частинно оголошував у фахових журналах, а частинно зберігав у рукописах. Власне про один із таких рукописів хочемо тут згадати.

Якось у 1954 р. він переслав мені для ознайомлення німецьку працю про коней, а зокрема про гуцульського коня, в якій було зібрано цікаву термінологію й назовництво для цієї породи тварин. Як ветеринар він живо цікавився кіньми й запитував мене про походження деяких термінів. Між нами вив'язалося довше листування з цього приводу й у висліді д-р Чехут взявся опрацьовувати науково „Українські назви домашніх тварин". Можна сказати, що останніх два роки була це його основна й найважливіша праця. Вона мала вийти в серії УВАН (Канада) „Назвознавство", як перша студія цього роду в українській науці.

Як відомо, український нарід має незвичайно багато термінів для означення домашніх тварин: коня, корови, вола, безроги, собаки тощо. Та, крім термінів, українське назовництво знає багато власних імен для цих тварин: Карий, Красуля, Лася, Лиско, Бровко, щоб навести тільки кілька прикладів. І ось д-р Чехут почав визбирувати з літератури й на основі квестіонарів й особистих розпитів всі ці терміни й назви. Ця праця мала бути — як сказано — першою того роду студією в українській науці. З уваги на недостачу літератури й можливостей безпосереднього теренового досліду на еміграції робота над нею протягалася. В одному з листів з кінця 1955 р. Покійний писав:

„... Впарі з тим, як вглиблююся в тему — ростуть і матеріяли, знаходяться щараз нові джерела. Тому то безупину приходиться вертатись, доповнювати — ба навіть зміняти текст. М. ін. тепер визбирую дещо з нашого красного письменства. На днях дістав велику студію в руській мові про „Разведение с. х. животных" з купою назв також українського походження... Якщо це має бути перша того роду праця в нашій мові, то нехай буде по можливості як найкраща. Твої ж матеріяли відійшло якнайскорше... Я здекларований книголоб, то ж Твої журнали в мене не пропадуть, а назовництво буде в книжці..."

Цих кілька речень характеризують, як не мога краще спосіб праці й підхід Покійного до теми. Як бачимо, він з'ясовував собі добре справу з важливости своєї студії й виявляв охоту вив'язатися як найкраще з завдання. До крайности доведена наукова педантерія, самоконтроля й самокритицизм, солідна матеріялова документація, а при цьому глибоке розуміння й відчуття ваги наукової праці на еміграції — все це додатньо характеризувало д-ра Чехута й казало сподіватися від нього важливої джерельної студії на згадану вгорі тему.

Не мавши в останніх часах вісток про стан праці, підписаний не може сказати, наскільки вона підготовлена до друку. Певне є одне, що призбираний матеріял є унікатний у нашій науковій дійсності, а тому, що на теренах української Батьківщини немає вигляді на таку роботу, варто було б подбати про публікацію хоч би призбираного матеріялу. Думаємо, що світла Постать д-ра Б. Чехута, його віддавність українській справі, щирий патріотизм і жертвенність на загально-громадські цілі, та й врешті заслуги, які він поклав у розбудові Пласту, все це спонукає Його ближчих знайомих і приятелів подбати про збереження Його праці і про вдоступнення її українським і не-українським дослідникам. Зокрема торкається це Братчиків закону „Червона Калина", в рядах яких д-р Чехут працював, перейнявши булаву „Січового Діда" після смерти сл. п. Степана Охримовича. Видання праці Покійного, цієї останньої Його недоспіваної пісні буде найкращим пам'ятником для Нього і Його багатотрудного життя.

Яр. Рудницький.

ОСТАННІЙ УДАР МОЛОТОЧКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дію: в цій хвилині проводить засіданням тимчасовий заступник предсідника: він мусить часто вживати молотка, щоб перервати гарячий діялог таки двох демократичних сенаторів, що викликає усміх сатисфакції на лицях сенаторів на республіканській половині. Іду зором на ліве крило залі: там порожнє місце одного славного сенатора, що в цій каденції, не чекаючи на її кінець, відійшов на вічну емеритуру — Олбена Барклі. Один з найбільш люблених і респектованих політиків, віце-президент за Трумана, він оставив важливу демократичну позицію сенатора з Кентокі. В теперішньому майже розбитті демократів, республіканці напевно поборяться завзято на його місце: воно могло б навіть бути вирішним в балянсі рівноваги сил (тепер у Сенаті 48 демократів і 47 республіканців, при одному вакансі). І матимуть демократи ще одну велику втрату в Сенаті. Сенатор Волтер з Джорджії заявив, що не кандидуватиме більше. Йому 78 літ і він вислужив 34 роки без перерви в Сенаті. Властиво, він здається не думав ще резиґнувати, але динамічний молодий Герман Талмедж, б. губернатор Джорджії, заявив свою кандидатуру на сенатора проти Джорджа, а цей не хотів рискувати змагань. Та все ж, не відійде він від політичного життя, бо през. Айзенгавер займенував його своїм особистим амбасадором до НАТО. І так Джордж, демократ, голова важливої Сенатської Комісії для закордонних справ, і, як президент Сенату „про темпоре", четвертий у лінії сукцесії на Президента, пішов на заклик Республіканського Президента, служити своїм досвідом.

Там на самому лівому крилі є теж місце Вейна Морса з Ореґону, що був вибраний як республіканець, але перейшов у табір демократів. Його каденція кінчається цього року і стоїть він перед важкою кампанією в своєму стейті. Проти нього кандидуватиме республіканець Мек-Кей, б. секретар внутрішніх справ, і напевно республіканці підуть у бій гостро. А чи попруть Морса демократи? Їх лідер у Сенаті, Джансон з Тексасу, заповів на обіді в честь Морса (50 долярів „за тарілку"), що готов поїхати в Ореґон промовляти за Морса або проти нього, залежно від того, як, на думку Морса, зможе йому краще помогти. Бо колись Морс, ще як республіканець, промовляв в Тексасі проти демократа Джансона, і тим, як цей каже, поміг йому а не пошкодив.

Джансон, провідник демократичної більшости в Сенаті, і Новленд з Каліфорнії, провідник меншости, оба, як завжди, на залі і оба ще більш як завжди діловиті. Від них в великій мірі залежать виступи їх партійних товаришів, отже і гладкий біг справ. Їх обох маю надію побачити знову, коли 85-ий Конгрес зійдеться в січні 1957. Бо Новленд кінчає каденцію в 1959 році, а Джансон аж у 1961 р. Не відомо тільки хто з них буде провідником більшости й меншости, бо це залежатиме від висліду виборів. Сьогодні — коли Сенат зближається до кінця засідання серед темної ночі, оба вони промовляють на прощання, складаючи собі взаємно компліменти під оплески залі. Можуть це робити щиро, бо їх змагання в законодавчій владі були завжди на висоті дипломатичних звичаїв. Але завтра підуть вони в терен — боротись за перемогу своєї партії: тоді певне не одне критичне слово скаже один про другого... На кінець засідання провід знову веде віце-президент Ніксон. Джансон, демократ, хвалить цього республіканського кандидата на віце-президента, за його ведення Сенату в цій каденції. Сьогодні всі кінчають разом два роки важливої і важкої праці. Сьогодні Сенат, з демократичною більшістю, вітає — чи радше прощає оплесками Ніксона, свого предсідника і ухвалює резолюцію подяки йому за „ввічливий, достойний — об'єктивний провід його працями". Але немає сумніву, що скоро ці самі демократи скажуть йому, що не хочуть його більше президентом Сенату. Скажуть йому це в ненадто ніжний спосіб. Але такий вже звичай змагань. Ніксон знає це добре, коли востаннє вдаряє молоточком на знак, що Сенат ЗДА покінчив свою сесію.

БОЛЬШЕВИКИ ШАНТАЖУЮТЬ ВЖЕ Й Г. КИТАСТОГО

Недавно „Свобода" повідомляла про спрепароване міхайловським комітетом „За возвращеніє на родіну" звернення до п. Івана Баряного його сина, в якому син закликає свого батька до повороту. Очевидно, цим репатріяційний совєтський комітет розпочав нову акцію персонального закликання на „родіну" відомих на еміграції діячів, бо в канадійських „Українських Вістях", в числі з 23-го липня читаємо:

Київська радіосисильня в авдиціях, призначених для агітування українців з вільного світу до повороту на „родіну", присвятила свою увагу відомому диригентові капелі українських бандуристів Григорієві Китастому, який, як відомо, перебуває у ЗДА.

Агітування дир. Китастого повернутися в лабети большевиків відбувалося в формі звичайного шантажу: примушування молодого сина диригента, Юрія Китастого, робити заклик до батька.

Спікерка київської радіовисильні начебто припадково познайомилася з учнем київської консерваторії Юрієм Китастим і перевела з ним „інтерв'ю". Юрій Китастий вчиться в київській консерваторії і має успіхи в науці. „А де ж батько?" — перфідно питали перед мікрофоном Юрія большевики устами спікерки з розмріяним голосом. „Як би то вам відповісти, — сказав Юрій, — кажуть, що він десь в Америці : : :" — „А чому ж він не вертається на батьківщину, може він тепер десь чує ваш голоси в радіо? — продовжувала спікерка. — Може хочете щось батькові сказати?" Ну і, очевидно, Юрій сказав перед мікрофоном те, що йому большевики наказали, а що має на меті зламати душевно диригента Китастого та спонукати його до самогубного кроку — повороту до большевиків: „Я хотів би повідомити батька, що я і бабуся живі і здорові. Що сестричка Ада добре вчиться в школі, що тьотя Іра перебуває в Москві, що всі тужимо за батьком і т. д.

З НОВИХ ВИДАНЬ

„Перше квітіння"

FIRST FLOWERING—a Selection of Prose and Poetry by the Youth of Canada, Anthony Frisch editor, Toronto 1956, 210 pp.

Письменник, поет і вчитель англійської мови Антін Фріш звернувся до всіх середніх шкіл Канади прислати йому літературні спроби талановитіших учнів з наміром нав'язати з ними духове знайомство, підбадьорити їх до дальшої творчої праці і тим способом допомогти здібнішим увійти в майбутню літературу Канади. Йому надіслали 5,300 коротких прозових і поетичних праць в англійській і французькій мовах. З них він вибрав тільки 145 і склав книжку, що має 210 сторінок друку. Ідея незвичайно цікава не тільки тим, що дає перегляд літературної вартости творів молодих авторів, але вона має теж важливе виховно - психологічне значення. Виказує, чим направді цікавиться сьогоднішня канадійська молодь, чим вона живе, що любить і що критикує і що понесе з собою у завтрішній світ. В ній дебютують хлопці і дівчата у віці між 13-19 роком життя, приналежні до усіх майже етнічних груп Канади, в тому й українці.

Теми прозових оповідань дуже різнородні: життя і події в родині, в ґуртах ровесників, відносини в школі і спортових клюбах, актуальні політичні і суспільні події, сатира звернена в сторону уряду, містика, кримінальний випадок і т.п. Та є у збірці теж оповідання, яких автори розкривають глибоку давнину канадійської землі і на підставі індіянських та ескімоських леґенд снують колірову візію праісторичної Канади. Вони зі знанням і пошаною ставляться до давнього фольклору, високо оцінюють народне мистецтво. Так і вичувається, що сьогоднішня молодь спирає історію Канади на глибоких традиціях її перших поселенців. А потім, ніби настала прірва, бо автори, без задержки майже переходять у новіші часи і з великим сентиментом звертають свою творчу думку у піонерський період, що починається масовою іміґрацією з північної Европи під конець 19 в. І тут, хоча й підкреслені величезні, повні подиву зусилля новоприбулих у перетворюванні пустарів в багату урожайну країну, завжди звенить ніжною ноткою туга — головно у старших віком людей — за далеким рідним краєм.

Поезія молодих адептів у більшості безсюжетна, настроєво-ідилічна. В ній оспівують красу природи затишної, добротливої, без натяків на грізні стихії, без участи в ній людини. Вірші, хоча технічно бездоганні, естетичні, то обличчя їх плоске, двовимірове, цілком подібне до стандартних мальованих канадійських краєвидів.

Нас особливо цікавлять у цій книжці молоді українські автори — їх є дев'ять — що поруч колеґ інших національностей успішно виказали своє письменницьке „перше квітіння". „Вінніпеґ" вірш Павла Гресько (Манітоба) — це похвала піонерам слов'янам, скандинавцям, шотляндцям і др., що братами собі стали в „мелтінпот" Канади і спільними зусиллями підняли її до значення одної з передових хліборобських країн світу. В другому його вірші, „В'яз", настрій тужливий, що його викликує шелест листочків в'язу в тиху підвечірню годину. „Слухайте, *сини Алберти*" — оповідання Ельзи Колодинської (Алберта), є щось в роді святкової промови, патетичний заклик до піонерських дітей, яким батьки, разом, з добробутом, передали теж обов'язки супроти прибраної батьківщини. „Гармонійка" — оповідання Ярка Левицького (Торонто), цікаве тонким психологічним схопленням на вид дрібного, буденного випадку. Гармонійка, що її прийшов до крамниці купити хлопець-підросток, збудила в купця, бувшого моряка, спогади юнацьких років, перед очі привела картини колишніх моряцьких пригод. Він хотів заграти малому улюблену моряцьку пісню на своїй власній гармонійці, вийшов у сусідню кімнату, а хлопець у той же час вкрав нову гармонійку і втік. Зустрілися тут з собою люди двох поколінь. На чесність і довір'я одного відповів злочин другого. Ярко Левицький, син відомого нашого письменника Василя Софронова - Левицького, пише теж українською мовою; в часописі „Наша Мета" були друковані його цікаві репортажі з водного пластового таборування. „Травневий місяць", — вірш Мирлі Завадської (Саскачеван), що в ньому пастелевими кольорами розмальований ранне-вечірній схід місяця. У другому її вірші „Мереживо" з глибоким поетичним відчуттям вона з мереживом порівнює тендітні сніжинки, що м'яко падають-снуються згори, проблиски й тіні, що падають крізь бузкові квіти, веселкове павутиння, мережане сонячним промінням і вкінці зморщки на втомленому старому обличчі. „Вільшанка" вірш Марії Сироїд (Алберта); вона теж любить природу і по довгій зимі на прерії радіє провесною і враз з червоногрудою пташкою і визволеним з ледяних оков струмочком співає її радісну привітальну пісню. „Ніч в степу" Джеррі Жука (Манітоба) — це єдиний у збірці вірш, в якому сюжет яскраво реалістичний. У хмарну, ніби плащем зловіщим накриту ніч, молода зебра паде жертвою ненаситної пажерливости звірюки-хижака. Він випив її кров і серце поранив, а скривавлене тіло розшарпали сипи й шакалі. На місці остали лиш темні смугасті куски зебриної шкури. З великою правдоподібністю можна здогадатись, що картина має алегоричне значення. Можливе теж, що Ярослав Жук, знаючи історію своєї духової і кровної батьківщини України, її саме мав у думці, складаючи цей драматичною напругою насичений вірш. „Казка" — оповідання Петра Юркова (Торонто), незвичайно інтеліґентно і дотепно виведена сатира на спробу демократичної рівноправности між травоїдними і м'ясоїдними тваринами під керуванням парляменту „Юнайтед Енимелс". Влучно підхоплені типи провідників, що своїми наказами витворюють безліч смішних ситуацій і конфліктів, які вкінці ведуть до того, що старшим від писаних законів є закон природи: сильніший нищить слабшого. А що байка завжди має моральний сенс і пальцем вказує в сторону людської спільноти можна теж в оповіданні Петра Юркова доглянути натяки на сьогочасну політичну суматоху, в тому теж на канадійські відносини. „Кузини" — вірш Грейс Кривулик (Саскачеван), в якому говориться, що вона її своячка, буває, часто спорять з собою, дошкулюють собі і навіть б'ються, але по хвилині вони вже знову з собою добрі, бавляться й сміються, бо вони своячки і мають з собою багато спільного, родинного. „Подавання руки" — коротке оповідання Марії Багрич — (Саскачеван), дотепно висміває різні способи подавання руки на привітання. Вона не любить сильного стиснення долоні, від якого тріщать пальці, ні надто м'якого, ніби дотик ганчіркової ляльки, ні потрясування руками подібного до помпування води і взагалі не любить при зустрічах вигуків радости і поклепування по плечах.

Насувається питання, чому ні один з молодих авторів українців не заторкнув відкрито у своїй творчості українську тематику. Мабуть не почуваються вони в силі, не находять відповідного способу літературної інтерпретації такої серйозної теми, як їх відношення до рідної їм, але далекої батьківщини. Можливо, вони в школі і поза нею в такому живуть середовищі, що не дає підкріплення українській духовості, можливо теж з якихось причин догідніше їм писати на стандартні теми і не відрізняти себе від других. Та безперечно треба вірити, що з ростом літературних і мистецьких здібностей і досягнень прийде в них потреба виявити себе оригінально, саме висунутись своєю індивідуальністю вперед, а тоді в грудях сильніше заб'ється українське серце, і справжня творча думка шукатиме надхнення в духовій українській спадщині.

Враження від прочитаної книжки позитивні, повні признання для молодих авторів. Їх „Перше квітіння" дише росяною свіжістю і вся атмосфера юної творчости викликає щиру до них симпатію. Їх прозові й поетичні твори пройняті гуманністю, в них домінує демократичний дух у відношенні до людей іншої національности, віри і раси „Велике рішення", історія неґритянської дівчини. „Гон літел Токіо" — про китайських переселенців. „Суканен" — мабуть найкраще, психологічною глибиною сповнене оповідання, в якому віддані переживання фінляндського еміґранта. Воно так живо нагадує новелю „Стара людина і море" (Гемінґвея). У всіх творах помітне гостре спостерігання фактів і деталів, таке прикметне дитячому і юнацькому вікові. І ця саме важлива у життю і творчості здібність підсвідомо активізує інтуїцію та веде до психологічної та естетичної аналізи - критики. У більшості оповідань переважає нарративна форма, але в них правильна побудова, в якій не губиться зв'язок між ступнями дії і заключний момент б'є виразним, дзвінким звуком. В деяких авторів творча уява ще доволі приземинена, держиться реального ґрунту, але в оповіданнях „Стар Гейзінґ", „Фрі фолл", „Рівелейшен", автори вже сміливо напнули крила то льоту у голубий світ фантазії. Багато других творів, вміщених у збірці, варті були б окремої згадки і хоч вони всі стоять вище пересічного рівня — це ж бо вибрані твори, то все ж арґусове око суворого літературного критика доглянуло б, в котрих з них перо справді талановите, а котрі заслуговують на добру оцінку як шкільні вправи на вільну тему.

М. Пастернакова.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Вечір мистецького танку школи проф. Ірини Голубовської.

Часом забувається, що існує таке особливе й аристократичне мистецтво, як танок. А воно є мистецтво найстарше, найбільше безпосереднє, а рівночасно і модерне, бо розвивається невпинно. Високий ступінь розвою танкового мистецтва характеризує усі високо розкинені цивілізації. Танок являє собою спеціяльний рід краси, якого не можна виразити зокрема ні самою музикою, ні малярством, ні театральним мистецтвом. Це динамічна краса досконало розвиненого і опанованого людського тіла, яке для танцюриста інструмент, що при його помочі він виражає мистецькі ідеї. Оглядаючи мистецький танок, немов переносимося в якийсь інший світ, субтельний, етеричний, повний неземної краси...

Такі думки снувалися в голові, як на сцені просторої залі Джуніор Гай Скул при Евеню Ві в Ню Йорку пересувався барвний хоровід молоденьких танцюристок, учениць проф. Ірини Голубовської. Починаючи з „Танку з лялькою" та з „Маріонеток з Токіо", які виконала група наймолодших кількалітніх учениць, через виступ середньої групи („Чеська полька", „З-під Говерлі", „Мухомори") і найстаршої групи, зложеної з кільканадцятилітніх танцюристок („Козачок"), середньої і найстаршої групи разом („Кухарі"), і через виступи солісток (Рута Лідкус) і у „Визволенні", „Фавні" і „Вальсі подруги", Ксеня Федорів у „Заколисаній пісні", Зірка Колінко у „Першому листі", Ніля Світенко у „Веселій селянці") аж до останньої точки „Золоті Ворота Києва", яку виконав увесь ансамбль, всюди було видно позитивні результати кількарічної педагогічної праці над молодими адептами мистецтва. З них Рута Лідкус, як чолова солістка, вирізнюється добре опанованою технікою та акробатичними здібностями, Ксеня Федорів субтельною інтерпретацією, рівно добре заповідається Зірка Колінко, а багато інших учениць виказують гарний поступ.

При цій нагоді ми бачили хореографічні композиції проф. Ірини Голубовської, з яких складалася майже вся програма. З уваги на стиль, її композиції можна зачислити до т. зв. експресійної або виразової школи танку, яка кладе головний натиск на виражування змісту танку, а техніку вживає тільки як засіб, під час коли школа клясичного балету нераз трактує різні технічні фіґури як самоціль або як непорушне правило, від якого не можна відступити. Ізадора Дункан була перша, що відступила від клясичного балету і розвинула основи експресійного танку, але головні представники цієї школи це німці Мері Віґман, Розалія Глядек і Гаральд Кройцберґ, які були учителями Ірини Голубовської.

„Заколисана пісня" була першою композицією нашої хореографки, яку вона танцювала в 1934 р. на Жіночому Конґресі у Станиславові. Одною з останніх її праць є хореографія до казки „Спляча королівна", з якої чотири танки були показані на вечорі, а цілість ми мали нагоду оглядати в Ню Йорку минулої осени. Теж і „Золоті Ворота Києва" належать до останніх її праць. Ця композиція творила останню частину програми вечора. Із сольових композицій вирізнюється драматичне „Визволення", однак з найкращих точок, яку бездоганно відтанцювала Рута Лідкус, та в її ж виконанні „Фавн", в якому бажалось би побачити ще більше руху й акробатичних еволюцій, як ілюстрацію несамовитої лісової істоти — „Фавна". „Золоті Ворота Києва" зображають історичну картину з життя княжни Анни, на основі повісті Ф. Дудка, з музикою Муссорґського, розвинену в шістьох хореографічних сценах.

Дбайлива співпраця усього ансамблю у цій точці, враз із ефектними костюмами, причинилася до справді мистецького закінчення програми. Ксеня Федорів вдумливо заінтерпретувала ролю княжни Ганни, головно в останній сцені заручин.

Як взяти під увагу, які труднощі доводиться поборювати при того роду виставах, починаючи від тренування доволі „сирого" матеріялу і кінчаючи на таких „дрібницях", як шиття костюмів і т. п., то цей танковий вечір треба вважати неабияким успіхом проф. Ірини Голубовської. На жаль, як це буває у нас, публіки було небагато, мабуть з причини інших імпрез та гарячої передвакаційної пори (вечір відбувся в половині червня).

Любомир Кузьма.

Ольга Решетило

НАД БУГОМ

Може на мапі не найдете того легкого закруту Буга. Але він там напевне був і є. У тому місці сходилися три землі українські: волинська, холмська і галицька. Правий берег, височінь, порослий малими берізками, дикою рожою, улітку веселив очі, немов розвішений, барвистий килим . . . Лівий берег рівнявся з сіножатями.

Микола Карась сидів на лівому березі і тихо чекав . . . на порух плавки на плесі. Коли ж риба не брала, тоді засував кашкета на чоло (від сонця так), руку клав на вудицю, та й дивився на берег. Дивився, дивився . . . і чекав.

Сьогодні йому треба риби, доброї на вагу і на рід. Він мас діло у місті. Хоче відвідати доктора. От так собі, принести йому гостинця. Варта ж він в нього. Ноги погосні (ходить без милиць). А то, от от, окалічів би був. Куля пройшла попід оба коліна. Мав щастя, що „яблука" не зачіпила. Але й догляд мав. Перевивали, намащували . . . Цікаво, де обертається тая медсестра, говірлива, жартівлива? Все його передражнювала: „Ну, Карасю, скажіть, які там люди у ваших Зджарах? Тутешні, польські, чи може українці?" Він навмисне не відповідав, тільки підсміхався . . . А по довшій хвилині, казав: „От такі розмаїті . . ."

І з чого вона так сміялася? Микола Карась випростав ноги на холодній траві, щоб подивитися на загосні місця.

Війна прогула . . . Границі знов попересували . . .

Саме на другому березі, між корчами, мусів скритися . . . той чорт пограничний! Якже ж було не йти, коли треба. В хаті ні сірників, ні нафти, ниток до машини. Т може зачує що зі світу, та ж не буде так, як у мішку сидіти. — „Не йди, небезпечно!" — казали йому в дома.

Коли ж манить отой риск.., Смерком, принести ниток до гапту і чекати . . . А хтось закутаний у вовняну хустку, блисне щасливими очима: — „Я тобі на Великдень вишию . . . !"

Одного дня, обвантажений дрібним товаром перебрив кілька кроків, як за ним захлюпотіло . . . „Дядьку, я мушу на другий бік." Хлопчина, літ може 15. Перший раз переходив. Дійшли вони до середини, аж з правого берега впав стріл . . . Кров розходилася з водою . . . Карась вхопив його, витягнув на берег, хотів нести до села, але не міг. Другий стріл впав . . . Карась почув страшний біль в колінах . . .

Хлопець вмирав . . . „Перекажіть на нумер 107, коло моста, у Варяжі. Дядьку . . . я за Україну!"

Той шепіт . . ! Лице Карасеві спаленіло як заграва і погасло. Щось дригнуло і викільчилось у ніжну свідомість . . . Він рвучко повернувся на другий бік, поправив кашкета і знов дивився на берег . . . Там мінялось у сонці березове листя і білий квіт малин . . .

Буг плив повільно, ліниво, ледве було видно, що пливе . . . Тільки захоплена трава, лозові листки, чи пірячко розгублене плили корабликами і вказували напрям. Над плесом гойдались синьо-зелені жабрії. Якась відважна пташка черкнула крильцями об воду і полетіла . . . Вітер шелестів шуварами . . . і затихав у верболозі.

Чого ж риба не бере? Карасеві сьогодні треба риби . . .

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової клішi, а члени УНСоюзу ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи"

ЄГИПТЯНИ ОПЛЕСКУЮТЬ НАССЕРА

Гамаль Абдель Нассер, офіційно президент, фактично військовий диктатор Єгипту, — проголошує на манифестації в Александрії серед овацій збоку непроглядної маси арабських слухачів — націоналізацію Компанії Суезького Каналу, після чого поліція негайно зайняла будинок Компанії.

Короткі Вісті

● „Дейлі Мейл", консервативний щоденник в Лондоні, приніс статтю про останні акти єгипетського президента Гамаля Абделя Нассера під заг. „Гітлер над Нілом". Так само щоденник „Дейлі Телеґраф" порівняв Нассера з Гітлером і Муссоліні. „Таймс" назвав поведінку Нассера „міжнародним бандитизмом", а „Дейлі Експрес" подав вістки з Єгипту під заг.: „Як довго Англія терпітиме цю нову ароганцію?"

● На водах Південної Африки кит накинувся на рибальський човен і перевернув його. Два рибалки пішли на дно, а чотири інших врятувались, тримаючись у воді кілька годин за перевернений човен. Коли їх разом із човном витягнули на берег, виявилося, що кит пробив у дні човна велику діру.

● Президент Індонезії Сукарно, який недавно вернувся з подорожі по Америці й Европі, заявив у великій промові в Семаранґу, центрі індонезійського комуністичного руху, що „славні ідеали Джефферсона все ще живуть в серцях американців, які вірять, що всі люди є рівні перед Богом і мають право свобітно висловлювати свою волю. Зате в СССР — сказав Сукарно — визволяють людей від всякого бажання".

Спорт

ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР НА СОЮЗІВЦІ

Карпатський Лещетарський Клюб організує в днях 25 і 26 серпня тенісовий турнір на Союзівці в рамцях СУСТА.

Запрошується всіх заавансованих тенісистів, жінок та мужчин, взяти участь в розривках.

Ціллю турніру в першу чергу є спопуляризовання „білого спорту" серед нашого суспільства, тому теж від учасників не вимагається експертності як передумови участи.

Змагунів проситься пересилати зголошення до 11 серпня на адресу Союзівки:

UKRAINIAN NAT'L ASS'N ESTATE
Kerhonkson, N. Y.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Б-во св. І. Хрестителя, Відд. 223 повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 5 серпня в параф. залі зараз по Сл. Божій. Присутність всіх членів конечна. — Управа.

ЙОНҐСТАН, О. — Відд. 348 Т-во ім. О. Басараб повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в неділю, 5 серпня, в год. 11:30 зараз по спів. Сл. Божій, в церковній залі при 526 Вест Райен Еве. На зборах буде приявна місто-предсідниця Г. Жеребняк з Акрону. Проситься всіх членів прибути на ці збори. — М. Черніґа, предс.; М. Періґ, секр.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

ТАРЗАН, ч. 3711. Експльозії єю нищить його шанси.

Але загрожувала катастрофа! Барт робив малі експльозії поза тунелем і почув шум.

Він швидко запалив шнур від вибухового матеріялу і кинув його на віз, що над'їздив.